

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVII. — Wydana i rozesłana dnia 15. maja 1912.

Treść: № 90. Obwieszczenie, dotyczące układu w sprawie przepisów dla ułatwienia wzajemnego obrotu między kolejami żelaznymi austriackimi i węgierskimi z jednej a kolejami niemieckimi z drugiej strony, o ile obrót ten dotyczy przedmiotów, wykluczonych od przewozu lub przyjmowanych doń warunkowo stosownie do umowy międzynarodowej o kolejowym ruchu towarowym z dnia 14. października 1890.

90.

Obwieszczenie Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 15. maja 1912,

dotyczące układu w sprawie przepisów dla ułatwienia wzajemnego obrotu między kolejami żelaznymi austriackimi i węgierskimi z jednej a kolejami niemieckimi z drugiej strony, o ile obrót ten dotyczy przedmiotów, wykluczonych od przewozu lub przyjmowanych doń warunkowo stosownie do umowy międzynarodowej o kolejowym ruchu towarowym z dnia 14. października 1890.

Rządy austriacki i węgierski z jednej a niemiecki z drugiej strony zgodziły się na zasadzie § 1., ustęp (a) postanowień wykonawczych do umowy międzynarodowej o kolejowym ruchu towarowym na postanowienia następujące co do wzajemnego obrotu na kolejach:

Do § 1. postanowień wykonawczych do umowy międzynarodowej (w brzmieniu artykułu 3. układu dodatkowego z dnia 19. września 1906).

Do transportów zwłok ma zastosowanie każdorazowa umowa między Rządami Austrii i Węgier z jednej i Niemiec z drugiej strony pod względem wzajemnego uznawania paszportów na zwłoki.

Do załączki 1 postanowień wykonawczych do umowy międzynarodowej (w brzmieniu układu dodatkowego z dnia 19. września 1906).

W miejsce postanowień wspomnianej powyżej załączki 1 wchodzi przepisy, zawarte w niniejszym załączniku.

Układ niniejszy, oznaczony w skróceniu jako „Układ dla ułatwienia obrotu“ lub „U. d. u. o.“, wejdzie w życie dnia 1. czerwca 1912.

Układ w tym samym przedmiocie, zawarty dnia 25. lutego 1902, Dz. u. p. Nr. 97, utraci z upływem dnia 31. maja 1912 swoją ważność.

Przy wymianie not złożono oświadczenie, że istnieje zgoda co do tego, iż postanowienia umowy niniejszej mają mieć odpowiednie zastosowanie do Bośni i Hercegowiny.

Królewsko-węgierskie Ministerstwo handlu wydaje jednocześnie takie samo rozporządzenie.

Forster wlr.

Przepisy co do przedmiotów, przyjmowanych warunkowo do przewozu.

I. Przedmioty wybuchowe.

I a. Środki strzelnicze i rozsadzające.*)

Do przewozu są dopuszczone:

Grupa 1. Środki strzelnicze i rozsadzające, bezpieczne w manipulacji.

a) Nitroceluloza (bawełna strzelnicza, bawełna kleinowa), o ile odpowiada warunkom co do stałości, a mianowicie:

α) we formie kosmyków i nieprasowana, o zawartości wody lub alkoholu, wynoszącej co najmniej 25 procent (75 części składników stałych i 25 części płynu);

β) prasowana, o zawartości wody, wynoszącej co najmniej 15 procent (85 części składników stałych i 15 części wody) (por. także grupę 2.).

b) trinitrotoluol;

c) kwas pikrynowy.

Grupa 2. Środki strzelnicze i rozsadzające, które łatwo ulegają eksplozji.

Nitroceluloza (bawełna strzelnicza, bawełna kleinowa), jeżeli odpowiada warunkom co do stałości, a mianowicie:

α) nieprasowana, o zawartości wody, wynoszącej co najmniej 15 procent (85 części składników stałych i 15 części wody) [por. także grupę 1. pod a) α)];

β) prasowana we formie naboju z powłoką parafinowaną.

*) Materje zdolne do wybuchu, które nie służą do strzelania lub rozsadzania i nie mogą być doprowadzone do wybuchu przez podpalanie płomieniem, a nie są więcej wrażliwe na wstrząśnienie lub uderzenie, jak dynitrobenzol, nie należą do środków strzelniczych i rozsadzających w znaczeniu postanowień niniejszych.

Przepisy co do przewozu.

A. Opakowanie.

Grupa 1.

1. Nitroceluloza (bawełna strzelnicza, bawełna kleinowa) (a).

Nitroceluloza we formie kosmyków i nieprasowana o zawartości wody lub alkoholu, wynoszącej co najmniej 25 procent (α), oraz nitroceluloza prasowana o co najmniej 15procentowej zawartości wody (β) musi być silnie zapakowana w sposób nieprzepuszczający wody względnie alkoholu w mocne, szczelne i bezpiecznie zamknięte naczynia drewniane. Zamiast naczyń drewnianych można użyć także tak zwanych amerykańskich beczek tekturowych. Naczynia nie mogą być zabijane gwoździami żelaznymi i muszą nosić wyraźny napis „Nitroceluloza wilgotna. Grupa 1. U. d. u. o.“.

2. Trinitrotoluol (b)

musi być silnie zapakowany w mocne, szczelne i bezpiecznie zamknięte naczynia drewniane. Zamiast naczyń drewnianych można użyć także tak zwanych amerykańskich beczek tekturowych. Naczynia muszą nosić wyraźny napis „Trinitrotoluol. Grupa 1. U. d. u. o.“.

3. Kwas pikrynowy (c)

musi być silnie zapakowany w mocne, szczelne i bezpiecznie zamknięte naczynia drewniane. Zamiast naczyń drewnianych można użyć także tak zwanych amerykańskich beczek tekturowych. Naczynia muszą nosić wyraźny napis „Kwas pikrynowy. Grupa 1. U. d. u. o.“. Do opakowania nie wolno używać ołowiu.

Grupa 2.

1. Nitroceluloza (bawełna strzelnicza i bawełna kleinowa).

(1) Nitroceluloza musi być zapakowana hermetycznie w mocne naczynia drewniane bez obręczy lub zawias żelaznych, i to tak mocno, aby zawartość naczyń nie mogła się ocierać. Prócz naczyń drewnianych dopuszczalne są także tak zwane amerykańskie beczki tekturowe. Naczynia nie mogą być zabijane gwoździami żelaznymi.

(2) Naboje należy przed umieszczeniem ich w naczyniach złączyć w pakiety zapomocą silnej okładki papierowej.

(3) Naczynia muszą nosić wyraźny napis „Nitroceluloza. Grupa 2. U. d. u. o.“.

B. Nadawanie.

(1) Środków strzelniczych i rozsadzających grupy 2. nie można nadawać jako przesyłek pociesznych.

(2) Nie wolno ich nadawać do takich stacji i linii kolejowych, gdzie przewóz ich jest wzbroniony.

(3) Przyjęcie można ograniczyć z góry do pewnych dni i pociągów, o ile nie przewozi się przesyłki pociągiem osobnym. Oznaczenie tych dni i pociągów podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

(4) Przewoźne należy uiszczać przy nadaniu. Przesyłki obciążone powziętkiem są wykluczone. Oznaczenie interesu połączonego z dostawą nie jest dopuszczalne.

(5) Niezależnie od osobnych umów, zawartych z koleją w poszczególnych wypadkach, musi być każda przesyłka zgłoszona w biurze ekspedycji najpóźniej na dzień przed nadaniem przy przedłożeniu dokładnego i zupełnego odpisu listu przewozowego. Dostawa przesyłki może nastąpić tylko w porze dnia, oznaczonej pisemnie przez biuro ekspedycji.

(6) Przesyłki, idące pociągami osobnymi, należy zgłaszać u kolei nadawczej najpóźniej na ośm dni przed nadaniem, podając równocześnie stację przeznaczenia.

C. Poświadczenia. Listy przewozowe.

(1) Szczególne postanowienia ustawowe przepisują, czy i jakie poświadczenia są potrzebne przy przewożeniu środków strzelniczych i rozsadzających.

(2) Zresztą obowiązują następujące dalsze postanowienia:

1. Do każdej przesyłki musi się dołączyć poświadczenie chemika, uznanego przez kolej, iż środek strzelniczy (rozsadzający) ma skład zgodny z postanowieniami umowy niniejszej; ponadto musi wysyłający poświadczyć na liście przewozowym, iż opakowanie odpowiada odnośnym przepisom.

2. List przewozowy musi prócz tego mieścić w sobie przy przesyłkach grupy 1. dodatek „Środki strzelnicze (rozsadzające) grupy 1. U. d. u. o.“, a przy przesyłkach grupy 2. dodatek „Środki strzelnicze (rozsadzające) grupy 2. U. d. u. o.“.

(3) Co do środków strzelniczych i rozsadzających grupy 2. obowiązują następujące dalsze postanowienia:

Zamieszczone w liście przewozowym oznaczenie środka strzelniczego (rozsadzającego) należy podkreślić czerwonym atramentem. Listy przewozowe muszą podawać prócz ilości naczyni, oraz ich rodzaju, znaków i numerów także wagę brutto każdego poszczególnego naczynia.

D. Środki przewozowe.

(1) Do przewozu musi się używać krytych wozów towarowych.

(2) Wozów obitych łożem lub pokrytych łożem nie wolno używać do przewozu kwasu pikrynowego.

(3) Co do środków strzelniczych i rozsadzających grupy 2. obowiązują następujące dalsze postanowienia:

a) Tylko wozy z sprężynowymi zderzakami i ciągłami, z mocnym, bezpiecznym dachem, szczelnymi ścianami i dobrze zamykającymi się drzwiami, ile możliwości bez urządzeń do hamowania, mogą być używane.

b) Nie wolno używać wozów, w których wnętrzu wystają gwoździe, śruby, muterki itd.

c) Drzwi i okna wozu powinny być zamknięte i uszczelnione. Papieru nie można używać do tego celu.

d) Nie wolno używać wozów, których łożyska osiowe zostały niedawno odnowione, albo które przeznaczone są w najbliższym czasie do rewizji w warsztatach.

e) Przesyłki powinny się przewozić w tym samym wozie od stacji nadawczej aż do stacji przeznaczenia; przeładowywać należy ile możliwości unikać.

E. Ładowanie.

(1) Środków strzelniczych i rozsadzających grupy 1. i 2. nie wolno ładować w tym samym wozie razem z amunicją grupy 2. i z przedmiotami, wymienionymi pod I c), I d), I e), II, III i V, tudzież z materiałami łatwo zapalnymi. łożem nie można ładować razem z kwasem pikrynowym.

(2) Przy ładowaniu powinno się starannie unikać wstrząsania naczyni; w szczególności nie wolno ich przewracać, toczyć lub posuwać, a także obracać na ziemi około jednego punktu oparcia, lecz przeciwnie należy je zawsze nosić z wielką ostrożnością a szczególnie chronić przed uderzeniem.

(3) Co do ładowania środków strzelniczych i rozsadzających grupy 2. należy nadto przestrzegać następujących postanowień:

a) Naczynia muszą być ułożone w wozach kolejowych tak mocno, aby były zabezpieczone przed ocieraniem, wstrząsaniem, uderzeniem,

przewracaniem lub spadaniem z górnych warstw. W szczególności musi się łądować beczki i faski w pozycyi leżącej równolegle do ścian podłużnych wozu i zabezpieczyć je przed toceniem się przez podkłady drewniane, nakryte kocami.

- b) Wozy mogą być obciążone tylko do wysokości dwóch trzecich normalnej wagi ładunku. Wysokość ładunku we wozie nie może przekraczać 1·3 m, wyjąwszy, gdyby umieszczono ponad sobą nie więcej jak trzy warstwy.
- c) Razem z innymi towarami wolno łądować jedynie ilości do 1000 kg pod warunkiem, iż towary te nie są łatwo zapalne i że nie wyładowuje się ich wcześniej, jak środki rozsadzające.
- d) Środków strzelniczych i rozsadzających nie wolno łądować z magazynów lub ładowni, lecz musi się je łądować na torach bocznych, możliwie oddalonych, ile możności tuż przed odejściem pociągu, którym mają być przewiezione. Załadowanie winien przeprowadzić wysyłający pod nadzorem fachowym. Szczególne przybory do łądowania (koce itp.) winny być dostarczone przez wysyłającego; będą one odstawione odbiorcy wraz z towarem.
- e) Osoby niepowołane nie powinny być dopuszczane na plac ładunkowy, a w razie gdy łądowanie odbywa się wyjątkowo w ciemności, należy plac ten oświetlić latarniami stałymi i wysoko umieszczonymi, których jednak nie można napełniać naftą.

Co do środków strzelniczych i rozsadzających grupy 2. należy nadto przestrzegać następujących postanowień:

F. Zawiadomienie stacyi pośrednich i stacyi przeznaczenia.

(1) Jeżeli przesyłka o wadze brutto powyżej 1000 kg ma przejść na inną kolej, wówczas należy jak najwcześniej zawiadomić telegraficznie stacyę graniczną tej kolei o dowozie przesyłki a równocześnie oznaczyć odnośny pociąg.

(2) Nadejście przesyłki o wadze brutto powyżej 1000 kg ma być telegraficznie zapowiedziane stacyi przeznaczenia przez ostatnią stacyę przejściową, względnie przez stacyę wysyłkową, leżącą w obrębie tego samego zarządu kolejowego.

G. Inne przepisy.

Co do napisów na wozach, co do środków ostrożności na dworcach kolejowych i podczas jazdy, co do oznaczania pociągów i umieszczania załadowanych wozów w pociągach, co do ewentualnego konwojowania posyłek, co do postępowania w razie przybycia posyłek do stacyi przeznaczenia i ich wy-

dawania obowiązują w Niemczech postanowienia porządku ruchu na kolejach żelaznych (załącznik C, rozdział I a, D, ust. (e), f), F, G, H, I, ust. (1) i K), w Austrii i na Węgrzech postanowienia regulaminu ruchu na kolejach żelaznych (załącznik C, rozdział I a, lit. F, ust. (a), f) G i J).

I b. Amunicya.

Do przewozu są dopuszczone:

Grupa 1. Amunicya bezpieczna w manipulacyi.

1. Lonty bez zapalników:

- a) Lonty z prochem czarnym [przędzone sznury lub lonty, składające się z gęstego węza z rdzeniem z prochu czarnego o nieznacznym przekroju, co do zapalników bezpieczeństwa por. I c), liczba 1, c)].
- b) Lonty pośpiesznie działające (lonty z grubego węza z rdzeniem z prochu czarnego o znacznym przekroju albo z rdzeniem z nitrowanych nitok bawelnianych).
- c) Lonty raptownie działające (rurki metalowe o cienkich ścianach i nieznacznym przekroju z rdzeniem z materji wybuchowych, nie więcej niebezpiecznych jak czysty kwas pikrynowy, albo przędzone sznury o nieznacznym przekroju z rdzeniem z utemperowanej materji piorunującej, nie więcej niebezpiecznej jak proch czarny). Por. jednak grupę 2., 1, a).

2. Podpały o niewielkiej sile wybuchowej (podpały, które ani wskutek działania kapsli rozsadzających ani wskutek innych urządzeń nie objawiają skutku gwałtownego):

- a) Kapsle (z przykrytą lub nieprzykrytą powierzchnią masy zapalnej) do broni palnej, blaszki zapalowe.
- b) Próżne gilzy do nabozi z urządzeniami zapalowymi do broni palnej.
- c) Brandle, rurki perkusyjne, śruby zapalowe, zapalniki elektryczne bez podpałów o wielkiej sile wybuchowej, zapalniki do lontów bezpieczeństwa (zapalniki drążkowe), śruby zapalowe perkusyjne lub inne podpały, nabite niewielką ilością prochu czarnego (na przykład t. zw. Alzänder), które doprowadza się do funkcyonowania przez potarcie lub użycie elektryczności.
- d) Zapalniki do pocisków bez kapsli rozsadzających lub urządzeń, które wywołują działanie gwałtowne, środki podpałowe do zapalników pociskowych itp.

3. Petardy do sygnałów strzałowych dla zatrzymania pociągu bez masy piorunującej o wielkiej sile wybuchowej. (Co do

petard z masą piorunującą o wielkiej sile wybuchowej por. grupę 2., liczbę 2.)

4. Naboje do ręcznej broni palnej.

- a) Gotowe naboje metalowe z gilzami składającymi się wyłącznie z metalu. Pociski muszą być połączone z gilzami tak silnie, by nie mogły się oddzielić i by wysypanie się ładunku prochowego było wykluczone.
- b) Gotowe naboje, których gilzy składają się jedynie częściowo z metalu. Cały ładunek prochu musi znajdować się w dolnej metalowej części naboju i być zamknięty przybitką. Tektura musi być tego rodzaju, aby jej złamanie się w czasie przewozu było wykluczone.
- c) Gotowe naboje tekturowe z zapalnem centralnym. Osłona tekturowa musi mieć grubość, wynoszącą co najmniej 0.7 mm, i być tego rodzaju, aby jej złamanie się w czasie przewozu było wykluczone.
- d) Kapsle z kulkami (amunicja do flobertów).
- e) Kapsle ze śrutem (amunicja do flobertów).
- f) Kapsle do flobertów bez kulek i śrutu.

Grupa 2. Amunicja, ulegająca łatwej eksplozji.

1. Podpały o wielkiej sile wybuchowej.

- a) Lonty gwałtownie działające (przędzone sznury o nieznacznym przekroju z rdzeniem z masy piorunującej). Por. także grupę 1., liczba 1, c).
- b) Kapsle rozsadzające.
- c) Podpały do podkopów, które pobudza się do działania elektrycznością albo przez potarcie lub podpalenie lontem.

2. Petardy do sygnałów strzałowych dla zatrzymania pociągu z masą piorunującą o wielkiej sile wybuchowej. Co do petard bez masy piorunującej o wielkiej sile wybuchowej por. grupę 1., liczba 3.

Przepisy co do przewozu.

A. Opakowanie.

Grupa 1.

1. Lonty bez zapalników.

(1) Lonty bez zapalników należy silnie zapakować w mocne, szczelne i bezpiecznie zamknięte naczynia drewniane (skrzynie lub beczki), które wykluczają rozsypywanie się lub sproszkowanie zawartości i nie są zaopatrzone żelaznymi obręczami lub zawiasami. Zamiast naczyni drewnianych można użyć tak zwanych amerykańskich beczulek tekturowych. Naczynia te nie mogą być zabijane żelaznymi gwoździemi.

(2) Waga netto lontów w jednym naczyniu nie może przekraczać 60 kg, a waga brutto jednego naczynia 90 kg. Naczynia muszą nosić wyraźny napis „Lonty. Grupa 1. U. d. u. o.“.

2. Podpały o niewielkiej sile wybuchowej.

(1) Podpały o niewielkiej sile wybuchowej należy zapakować w mocne, szczelne i bezpiecznie zamknięte skrzynie drewniane; przy podpalach pod a) dopuszczalne są także beczki drewniane, a przy nienabitych gilzach do naboju pod b) również worki.

(2) Przed umieszczeniem kapsli w naczyniach należy kapsle a) z nieprzykrytą powierzchnią masy zapalnej w ilościach do 1000 sztuk, a kapsle a) z przykrytą powierzchnią masy zapalnej w ilościach do 5000 sztuk zapakować silnie w naczynia blaszane, skrzynki drewniane lub twarde pudełka tekturowe.

(3) Podpały pod c) i d) należy pakować w naczyniach w ten sposób, aby nie mogły się przesuwać.

(4) Przy podpalach pod a), c) i d) nie może waga brutto jednego naczynia przekraczać 150 kg.

(5) Naczynia muszą nosić wyraźny napis „Podpały o niewielkiej sile wybuchowej. Grupa 1. U. d. u. o.“.

3. Petardy do sygnałów strzałowych dla zatrzymania pociągu bez masy piorunującej o wielkiej sile wybuchowej.

(1) Na petardy należy używać skrzyń drewnianych, szczelnych i bezpiecznie zamkniętych, zrobionych z desek fugowanych grubości co najmniej 22 mm, spojonych śrubami drzewnymi; skrzynie te muszą być zupełnie szczelne i umieszczone w pace zewnętrznej, której wielkość może wynosić najwyżej 0.06 m³.

(2) Petardy muszą być silnie ułożone między okrawkami papieru, trocinami lub w gipsie albo w inny sposób tak mocno umieszczone i tak odosobnione, aby nie mogły ani dotykać się wzajemnie ani też stykać ze ścianami skrzyni.

(3) Skrzynie muszą nosić wyraźny napis „Petardy do sygnałów strzałowych dla zatrzymania pociągu. Grupa 1. U. d. u. o.“.

4. Naboje do ręcznej broni palnej.

(1) Naboje do ręcznej broni palnej należy pakować w naczynia z blachy, drzewa lub twardej tektury tak silnie, aby nie mogły się przesuwać. Naczynia te umieszcza się jedno obok drugiego i jedno nad drugim w wytrzymałych, szczelnych i bezpiecznie zamkniętych skrzyniach zewnętrznych. Miejsca próżne należy wypełnić tekturą, papierem, pakułami, wełną drzewną lub wiórami w stanie zupełnie suchym tak silnie, aby wszelkie trzęsienie się było wykluczone.

(2) Waga brutto jednej skrzyni nie może przekraczać 100 kg.

(3) Skrzynie muszą nosić wyraźny napis „Naboje do ręcznej broni palnej. Grupa 1. U. d. u. o.“.

Grupa 2.

1. Podpały o wielkiej sile wybuchowej.

a) Lonty pośpiesznie działające należy pakować w mocne i szczelne naczynia drewniane, zamknięte śrubami drewnymi, o ścianach grubości co najmniej 22 mm. Pomiędzy lontem a naczyniem musi pozostać odstęp, wynoszący co najmniej 50 mm. Przestrzeń próżną należy wypełnić suchymi trocinami i zabezpieczyć zapomocą odpowiednich urządzeń tak, aby przez wstrząśnienia w czasie przewozu nie mogła uleść zmianie. Jedno naczynie może obejmować najwyżej 10 kg masy piorunującej. Waga brutto jednego naczynia nie może przekraczać 90 kg. Naczynia muszą nosić wyraźny napis „Lonty pośpiesznie działające. Grupa 2. U. d. u. o.“

b) Kapsle rozsadzające.

(1) α) Najwyżej po 100 sztuk kapsli musi się pakować w pozycji stojącej, jedną obok drugiej, otworem w górę, w silne naczynia blaszane w taki sposób, aby kapsle pojedyncze nawet w razie wstrząśnień nie mogły się poruszać.

β) Przy posyłkach do Niemiec musi się całkowicie wypełnić przestrzeń próżną w poszczególnych kapslach i pomiędzy kapslami suchymi trocinami lub innym podobnym materiałem, nie zawierającym piasku. Przy posyłkach do Austrii i Węgier musi się przestrzeń próżną, pozostałą ewentualnie pomiędzy kapslami a naczyniem, wypełnić suchą bibułą, nie zawierającą piasku.

γ) Dno i stronę wewnętrzną wieka naczynia blaszanego musi się obłożyć pilśnią lub sukniem, a wewnętrzne ściany naczyń okryć papierem kartonowym w ten sposób, by kapsle rozsadzające nie mogły stykać się bezpośrednio z blachą.

(2) α) Wypełnione w ten sposób naczynia blaszane należy każde z osobna oblepić wytrzymałym papierem do pakowania w ten sposób, aby wieko było silnie przyciśnięte do zawartości a trzęsienie się kapsli wykluczone. Po pięć naczyń blaszanych łączyć się okładką z silnego papieru do pakowania w jeden pakiet albo układać mocno w pudełku tekturowym.

β) Pakiety lub pudełka należy umieścić w mocnej skrzyni drewnianej, której ściany

mają co najmniej 22 mm grubości, albo w mocnej skrzyni blaszanej w ten sposób, by ile możliwości nie było przestrzeni próżnej wewnątrz naczyń. Przy przesyłkach do Niemiec należy w każdej warstwie owinać przynajmniej jeden pakiet lub jedno pudełko silną taśmą w ten sposób, aby za tą taśmę można było wyjąć pakiet lub pudełko bez trudności. Natomiast przy posyłkach do Austrii i Węgier należy na boku jednego pakietu lub kilku pakietów z każdej warstwy, o ile się da przy ścianie skrzyni, pozostawić miejsce próżne w celu ułatwienia wypakowania skrzyni, aby końcami palców, wsuniętymi w otwór ten, można było łatwo uchwycić pakiet lub pudełko.

γ) Przestrzeń próżną wewnątrz naczyń należy wypełnić papierem, słomą, sianem, pakułami, wełną drzewną lub wiórami, które to materiały muszą być zupełnie suche; następnie przylutowuje się wieko naczynia, jeżeli ono jest blaszane, a przytwierdza je śrubami mosiężnymi lub śrubami drewnymi, pobielanymi cyną, jeżeli naczynie jest drewniane. Otwory na śruby musi się wywiercić w wieku i w ścianach jeszcze przed napełnieniem naczynia.

(3) Naczynie, którego wieko powinno tak przytrzymywać zawartość, by trzęsienie się jej było wykluczone, należy umieścić w mocnej i szczelnej skrzyni zewnętrznej, która da się bezpiecznie zamknąć śrubami mosiężnymi lub śrubami drewnymi, pobielanymi cyną, a której ściany mają co najmniej 25 mm grubości, i to wiekiem do góry. Odstęp między naczyniem a skrzynią zewnętrzną musi wynosić po każdej stronie co najmniej 30 mm i być mocno wypełniony trocinami, słomą, pakułami, wełną drzewną lub wiórami drewnymi w stanie zupełnie suchym. Przy posyłkach do Austrii i Węgier należy na wieku naczynia wewnętrznego nalepić pouczenie o sposobie otwierania i zamykania naczynia.*)

*) Uwaga. Pouczenie winno opiewać:

„Skrzynie z kapslami rozsadzającymi otwierać należy w ten sposób, że najprzód wyciąga się śruby z wieka paki zewnętrznej zapomocą dłuta, przyczem powinno się uważać na to, by skrzynia wskutek zbyt silnego oparcia się osoby, używającej dłuta, nie uległa przewróceniu.

Po odsłonięciu wieka skrzyni wewnętrznej należy otworzyć także skrzynię wewnętrzną z zachowaniem tej samej ostrożności i w ten sam sposób, poczem usuwa się na bok zarówno dłuta jak i śruby, wyjęte ze ścian skrzyni. W skrzyni wewnętrznej będzie można dostrzec na boku jednego lub kilku pakietów, zawierające kapsle rozsadzające, owiniętych w papier i umieszczonych w najwyższej warstwie, przestrzeń próżną, wypełnioną skrawkami papieru, słomą, sianem, pakułami, wełną drzewną lub wiórami.

(4) Skrzynia zewnętrzna musi nosić wyraźny napis „Kapsle rozsadzające. Grupa 2. U. d. u. o. — Nie rzucać!“.

(5) Żadna skrzynia nie może zawierać więcej jak 20 kg masy rozsadzającej i nie może przekraczać wagi brutto 90 kg. Skrzynie, których waga przenosi 25 kg, muszą być zaopatrzone antabami lub listwami.

c) Podpały do podkopów.

(1) Podpały elektryczne z krótkimi drutami lub twardą głową należy pakować w pozycyi stojącej w mocne naczynia blaszane lub mocne pudełka tekturowe, z których żadne nie może zawierać więcej jak 100 sztuk podpałów. Przestrzeń próżną wewnątrz naczyń musi się wypełnić całkowicie trocinami lub innym podobnym materiałem, nie zawierającym piasku.

Zresztą mają zastosowanie przepisy, podane pod b), ustęp (1) i (2).

(2) Podpały elektryczne na długich drutach lub taśmach gutaperkowych, drutach lub taśmach woskowanych albo na rękojeści z namoczonej tektury należy łączyć w pakiety najwyżej po 100 sztuk. Najwyżej 10 sztuk można z wiązać w jeden pakiet. Podpały muszą leżeć na przemian to na jednym to na drugim końcu pakietu. Najwyżej po 10 pakietów należy owinać mocnym papierem, z wiązać szpagatem i zapakować w mocnej skrzyni drewnianej lub blaszanej, w której zapalały te muszą być zapomocą siana, słomy lub innych podobnych zupełnie suchych materiałów zabezpieczone przed przesunięciem.

(3) Podpały elektryczne na drążkach drewnianych należy pakować najwyżej po 100 sztuk w skrzyniach drewnianych, których wieko, dno i ściany boczne muszą mieć co najmniej 12 mm, zaś ściana przednia co najmniej 20 mm grubości. Skrzynie muszą być co najmniej 80 mm dłuższe

Po ostrożnem wydobyciu materiału, którym wypełniono tę przestrzeń próżną, przyczem przez przytrzymywanie pakietów najbliżej leżących powinno się zapobiedz ich wyciągnięciu razem z materiałem pakunkowym, należy wydobyc końcami palców najprzód pakiet w ten sposób odsłonięty, a następnie dopiero w miarę potrzeby inne pakiety tej warstwy.

Wydobywanie każdej dalszej warstwy pakietów należy przygotować i uskutecznić w ten sam sposób.

Otwieranie poszczególnych pakietów winno odbywać się zdala od reszty zapasu kapsli rozsadzających; przy tej czynności musi się usunąć kawałki bibuły, użyte do wypełnienia próżnej przestrzeni pakietów, poczem będzie można uchwycić palcami same kapsle.

Do otwierania i zamykania skrzyń nie można używać innych narzędzi prócz dłuta (korby wiertarskiej), zapomocą którego usuwa się śruby lub umocowuje je tylko przez wykręcanie lub wkręcanie; żadne takie narzędzia podobnie jak i inne przedmioty metalowe nie mogą znajdować się nawet w pobliżu; wogóle należy postępować z największą ostrożnością bez użycia przemocy, uderzeń i popchnięć.“

aniżeli podpały. Na każdej ścianie przedniej musi się połowę zapalów umocować pewnie drutami w ten sposób, aby podpały nie mogły się ani dotykać wzajemnie ani też stykać się ze ścianami, tudzież aby jakiegokolwiek trzęsienie było wykluczone. Najwyżej dziesięć takich skrzyń należy zapakować w jednej drewnianej skrzyni zewnętrznej.

(4) Zapalniki tarciove należy łączyć w wiązki najwyżej po 50 sztuk; koniec druta pocieralnika przy zapalnikach musi się oblepić papierem w taki sposób, by oblepienie sięgało poza uszko druta pocieralnika. Wiązki należy obwinać na końcach główek palników wełną drzewną a następnie papierem; zagięte końce pocieralników umieścić należy najpierw w przywiązanej i niewypełnionej osłonie papierowej, a następnie w drugiej takiej osłonie, wypełnionej wełną drzewną. Przytem musi się uważać na to, aby wełna drzewna nie mogła wejść w bezpośrednią styczność z drutami pocieralników, a to w celu zapobieżenia, by drut pocieralnika nie zaczepił się lub nie został wyrwany przy wyjmowaniu zapalników lub przy zdejmowaniu osłony papierowej. Najwyżej 20 wiązek należy zapakować do skrzyń z desek, spojonych na cynek i mających co najmniej 22 mm grubości, której długość winna być dostosowana do zapalników, i zabezpieczyć je przed przesuwaniem się zapomocą papieru lub wełny drzewnej w stanie zupełnie suchym.

(5) Wieka naczyń z podpałami minowymi należy przymocowywać śrubami mosiężnymi lub śrubami drewnianymi, pobielanymi cyną. Dziurki na śruby muszą być wywiercone w wieku i w ścianach jeszcze przed napełnieniem naczynia. Naczynia z podpałami minowymi, oznaczonymi w ustępach (1) do (4) należy zapakować w skrzyniach zewnętrznych, które winny nosić wyraźny napis „Podpały do podkopów. Grupa 2. U. d. u. o. — Nie przewracać!“.

2. Petardy do sygnałów strzałowych dla zatrzymania pociągu z masą piorunującą o wielkiej sile wybuchowej.

(1) Na petardy należy używać skrzyń drewnianych, szczelnych i bezpiecznie zamkniętych, zrobionych z desek fugowanych grubości co najmniej 22 mm, spojonych śrubami drewnianymi; skrzynie te muszą być zupełnie szczelne i umieszczone w pace zewnętrznej, której wielkość może wynosić najwyżej 0.06 m³.

(2) Petardy muszą być silnie ułożone między okrawkami papieru, trocinami lub w gipsie albo w inny sposób tak mocno umieszczone i odosobnione, aby nie mogły się dotykać wzajemnie ani też stykać ze ścianami skrzyni.

(3) Naczynia drewniane winny nosić wyraźny napis „Petardy do sygnałów strzałowych dla zatrzymania pociągu. Grupa 2. U. d. u. o.“.

B. Nadawanie.

Co do amunicji grupy 2. obowiązują przepisy, podane pod I a B co do środków strzelniczych i rozsadzających grupy 2. W Niemczech nie mają jednak zastosowania przepisy, podane pod I a, B, ust. (5) do amunicji grupy 2., liczba 1.

C. Poświadczenia. Listy przewozowe.

(1) Osobne przepisy ustawowe postanawiają, czy i jakie poświadczenia są potrzebne dla przewozu amunicji.

(2) Zresztą obowiązują następujące dalsze postanowienia:

1. Przy amunicji grupy 2. musi wysyłający poświadczyć w liście przewozowym, iż opakowanie odpowiada przepisom unowoj niniejszej.

2. Ponadto musi list przewozowy dla przesyłek grupy 1. nosić dodatek „Amunicja grupy 1. U. d. u. o.“, a dla przesyłek grupy 2. dodatek „Amunicja grupy 2. U. d. u. o.“.

D. Środki przewozowe.

(1) Do przewozu wszystkich przedmiotów amunicyjnych musi się używać krytych wozów towarowych.

(2) Co do amunicji grupy 2. obowiązują przepisy, podane pod I a D, ust. (1) i (3) dla środków strzelniczych i rozsadzających grupy 2. W Niemczech, ma jednak zastosowanie do amunicji grupy 2., liczba 1, tylko przepis ustępu (1).

E. Ładowanie.

(1) Amunicji grupy 2. nie wolno ładować w tym samym wozie razem z środkami strzelniczymi i rozsadzającymi grupy 1. i 2., tudzież z przedmiotami, wymienionymi pod I c, I d, I e, II, III, V, jak również z materiałami łatwo zapalnymi. Zresztą obowiązują analogicznie przepisy, podane pod I a E, ust. (2) i (3) a), b), d) i e).

(2) W Niemczech nie mają zastosowania do amunicji grupy 2., liczba 1., przepisy ust. (1), obowiązują tam natomiast przepisy porządku ruchu na kolejach żelaznych [załącznik C, rozdział I b E, ust. (1)].

F. Inne postanowienia.

(1) Przy przewozie amunicji grupy 2. należy przestrzegać przepisów, podanych pod I a F i G.

(2) W Niemczech nie ma zastosowania do amunicji grupy 2., liczba 1, przepis ustępu (1).

I c. Towary zapalne i ogień sztuczne.

Do przewozu są dopuszczone:

1. Materje zapalne, lonty.

- a) Zapalki zwyczajne i inne zapalniki, zapalające się przez potarcie;
- b) pirotechniczne laseczki zapalne jako to: zapalki z ogniem bengalskim, laseczki z deszczem złotym i kwiatowym, świece czarodziejskie itp.;
- c) lonty bezpieczeństwa (lonty z cienkiego, gęstego węża z rdzeniem z prochu czarnego o nieznacznym przekroju) (co do innych lontów por. I b, grupa 1., liczba 1.).

2. Zabawki pirotechniczne, wstążki zapalne.

- a) Cukierki strzelające, karty kwiatowe, listki z papieru kleinowego i podobne przedmioty, zawierające nader nieznaczną ilość papieru kleinowego lub małe punkciki piorunianu srebrowego;
- b) groch piorunujący, granaty piorunujące i inne podobne artykuły z piorunianem srebrowym; 1000 sztuk tych przedmiotów nie może zawierać więcej, jak 1 g piorunianu srebrowego;
- c) bomby z konfetti, cylindry bosko, owoce kotylionowe i inne podobne przedmioty, zawierające mały ładunek bawełny kleinowej w celu wyrzucania nieszkodliwego naboju, jako to kul z waty, konfetti i tym podobnych;
- d) blaszki zapalne (amorces), wstążki zapalne, wstążki zapalne parafinowane, korki strzelające z masą strzelającą, składającą się z chloranu potasowego lub saletry, z nieznacznymi ilościami fosforu, dalej z siarczku antymonu, siarki, cukru mlecznego, ultramaryny, środków lepiących (dekstryny, gumy) lub tym podobnych; na 1000 takich przedmiotów zapalnych można użyć ogółem najwyżej 7·5 g masy strzelającej. Masa zapalna korka strzelającego może ważyć najwyżej 0·08 g. Powierzchnia masy zapalnej musi być oddalona najmniej o 5 mm od górnego brzegu otworu, wywierconego w korku. Jeżeli masa zapalna nie leży między listkami papierowymi ani nie jest umieszczona w szczelnej i mocnej miseczce z masy papierowej, wówczas muszą korki być do tego stopnia szczelne i wolne od dziurek, aby przesiąkanie płynnej masy zapalnej było wykluczone. Masa zapalna musi być przykryta warstwą mąki korkowej i nieznaczną ilością nalanej na nią parafiny. W razie zamknięcia masy pomiędzy listkami papierowymi wystarcza także naciśnięty pierścień kartonowy, który przytrzymuje masę. Przy użyciu miseczek wystarczy zamknąć otwór korka kawałkiem naciśniętego lub przyklepionego papieru;

- e) tak zwane ognie sztuczne hiszpańskie, jako to cukierki hałasujące, laseczki piorunujące, grad piorunowy.

Jeden przedmiot może ważyć najwyżej 2·5 g i zawierać prócz gumy i farb najwyżej 6 procent fosforu żółtego, najwyżej 23 procent fosforu bezkształtnego, a najwyżej 21 procent chloranu potasowego.

3. Ognie sztuczne.

- a) Ognie sztuczne misterne, jako to rakiety, świece rzymskie, fontanny, koła ogniste, słońca i tym podobne;
- b) ognie sztuczne małe i salonowe, jako to żabki, *Fire crackers*, szmermele, deszcz srebrny i złoty i inne ognie sztuczne, które spala się, trzymając je w ręce;
- c) ognie bengalskie, pochodnie bengalskie, *Signal blue light* i tym podobne.

Co do składu ogni sztucznych obowiązują następujące postanowienia:

(1) Ognie te nie powinny wywoływać silnego skutku wybuchowego ani też zawierać mieszanin, któreby mogły łatwo się zapalić albo same przez się albo przez tarcie, uciśnięcie lub uderzenie.

Dozwolone jest:

- a) przy masach azotanowych i przy bengalskich pochodniach magnezowych dodanie domieszki proszku magnezowego, wynoszącej najwyżej 3 procent;
- b) przy osobnych małych przedmiotach świecących, umieszczonych w ogniach sztucznych, użycie mieszanin chloranowych o zawartości chloranu potasowego do 40 procent;
- c) przewożenie mas, napełnionych do rurek papierowych a zawierających magnezowę kwasu pikrynowego i sól kwasu chlorowego. Gotowe rurki nie powinny jednak podlegać wybuchowi przez uderzenie, rzucenie lub podpalenie.

Inne mieszaniny, zawierające żółty fosfor, proszek cynkowy, proszek magnezowy lub chlorany, nie są dopuszczalne.

(2) Przedmioty pod a) i b) muszą składać się głównie z mączki prochowej, zmieszanej z węglem, proszkiem metalowym (sproszkowanym żelazem łanem, sproszkowaną stalą łaną), blaszkami aluminiowymi, glejta i innymi proszkami mineralnymi w stanie prasowanym. Zawartość ziarnistego prochu czarnego w jednym przedmiocie może wynosić najwyżej 30 g.

4. Ognie sztuczne sygnałowe,

jako to strzały armatnie itp., składające się z rurki papierowej, obwiązanej szpagatem i zlepionej, która zawiera najwyżej 75 g prochu ziarnistego z lontem, jednak bez zapalnika wystrzałowego.

Przepisy co do przewozu.

A. Opakowanie.

(1) Do opakowania należy używać silnych, szczelnych i bezpiecznie zamkniętych skrzyń drewnianych. Przy przedmiotach liczby 1 a) są dopuszczalne także mocne naczynia blaszane. Przy przedmiotach liczb 2 b)—e), 3 i 4 muszą skrzynie składać się z fugowanych desek; ich ściany boczne muszą być spojone z sobą na cynkę lub zapomocą listew czołowych (tak zwane skrzynki francuskie). Przy przedmiotach liczb 1 c), 2 b)—e), 3 i 4 muszą skrzynie składać się z desek grubości co najmniej 18 mm; wewnątrz należy je w całości wyłożyć dobrym i wytrzymałym papierem; zamiast papieru można użyć cienkich wkładek z cynku.

(2) Przed umieszczeniem w skrzynkach należy odnośne przedmioty mocno zapakować a to:

- a) przedmioty liczb 1 a), 2 a) i 2 c)
w silne składki papierowe lub pudełka;
- b) przedmioty liczby 1 b)
w pudełka, a po 10 do 12 pudełek w okładkę papierową;
- c) przedmioty liczby 2 b)
w skrzynki drewniane albo w mocne pudełka tekturowe, owinięte papierem, przy czem każdy pakunek może obejmować najwyżej 1000 sztuk; do ich trwałego ułożenia należy używać trocin;
- d) przedmioty liczby 2 d)
- α) blaszki zapalne w silne pudełka tekturowe, z których każde może zawierać najwyżej 100 kapsli. Po 12 pudełek z blaszkami zapalnymi należy łączyć zapomocą okładki papierowej w zwoje, a po 12 zwojów w mocne pakiety;
- β) wstążki zapalne i wstążki zapalne parafinowane albo jak pod α) albo w cylindryczne puszkach blaszane z denkami nasuniętymi szczelnie od góry i od dołu. Każda puszka może obejmować najwyżej 12 zwiniętych zwojów wstążkowych każdy z 50 kapslami. Najwyżej po 30 puszek należy łączyć okładkami papierowymi w mocne pakiety;
- γ) korki strzelające w silne pudełka tekturowe, z których każde może zawierać najwyżej 50 sztuk. Korki należy przylepić na dnie pudełka, a przestrzeń próżną wypełnić szczelnie suchymi trocinami lub sproszkowanym korkiem. Na trociny względnie sproszkowany korek należy położyć warstwę waty odpowiedniej wielkości i zamknąć pudełko przykrywką, zachodzącą na boki. Każde pudełko z osobna albo po dwa pudełka razem

należy związać, a po 10 pudełek złączyć znowu w mocne pakiety zapomocą okładki papierowej. Jedna skrzynka może obejmować najwyżej 20 pakietów;

e) przedmioty liczby 2 e)

w skrzynki drewniane, z których każda może obejmować nie więcej jak 144 sztuk ogni sztucznych, dobrze opakowanych w trociny;

f) przedmioty liczby 3

w silne pudełka tekturowe lub skrzyneczki drewniane; co do przedmiotów, wymienionych pod c) tej samej liczby, dopuszczalne są także worki papierowe; większe ogni sztuczne należy opakować w okładki papierowe, o ile miejsce, w którym się je podpała, nie jest zakryte kapturkiem papierowym; w obu wypadkach należy zapobiedz wysypywaniu się mieszaniny masy zapalnej;

g) przedmioty liczby 4

w silne pudełka, w których należy mocno ułożyć sygnałowe ogni sztuczne, a poszczególne sztuki oddzielić od siebie grubą warstwą trocin lub inną stosowną materią podobnego rodzaju.

(a) Poruszanie się pakietów w skrzynkach powinno być wykluczone. Przy przedmiotach liczb 2 b)—e), 3 i 4 musi być przestzeń próżna w naczyniach zewnętrznych mocno wypełniona odpowiednim suchym materiałem pakunkowym (wełną drzewną, papierem lub t. p., przy korkach strzelających trocinami lub wiórami). Wilgotnego siana, pakulów lub innych przedmiotów, które mogłyby same się zapalić, nie wolno używać. Przy większych figurach pirotechnicznych (transparentach) wystarczy ich bezpieczne umocowanie w skrzyni.

(4) Na naczyniach zewnętrznych musi się podać wyraźnie i trwale przy artykułach liczb 1, 2 b)—e), 3 i 4 ich zawartość, a przy artykułach liczb 2 b)—e), 3 i 4 ponadto dokładny adres wysyłającego.

(5) Waga brutto jednej skrzyni z artykułami liczb 2 b)—e), 3 i 4 nie może przekraczać 100 kg, a ogólna waga masy palnej 20 kg, zaś zawartość prochu ziarnistego pirotechnicznego 2·5 kg.

B. Inne przepisy.

(1) Zapalki liczb 1 a) w ilościach aż do 5 kg, zapakowane w myśl rozdziału A, mogą być złączone w jedną przesyłkę z innymi przedmiotami (z wyjątkiem materii, wymienionych w umowie niniejszej pod I a — c, II i III).

(2) Przewóz winien odbywać się we wozach krytych.

(3) Wysyłający musi przy przedmiotach liczb 2 b)—e), 3 i 4 poświadczyć w listach przewozowych, iż rodzaj i opakowanie przesyłki odpowiada przepisom, podanym w umowie niniejszej pod I c.

I d. Gazy zgęszczone i skroplone.

Do przewozu są dopuszczone:

Gazy zgęszczone:

1. Kwas węglowy i gaz bagienny.
2. Acetylen, rozpuszczony w acetonie i wchłonięty w materię gąbczastą.
3. Gaz świetlny i tłusty, ten ostatni także z domieszką najwyżej 30 procent acetyleny (gaz mieszanym), tudzież gaz wodny.
4. Tlen, wodór, azot i powietrze zgęszczone.

Gazy skroplone:

5. Kwas węglowy, bezwodnik podazotawy, amoniak, chlor, kwas siarczany, tlenochlorek węgla (fosgen).
6. Chlorek metylu i chlorek etylu, ten ostatni także perfumowany (Lance-Parfum).
7. Powietrze płynne.

Przepisy co do przewozu.

A. Rodzaj opakowania.

a) Przy przedmiotach liczb 1—6:

szczelnie zamknięte naczynia z żelaza szwajcowanego, zlewne lub stali lanej, które przy gazie świetlnym o nadwyżce ciśnienia powyżej 10 atmosfer i przy przedmiotach liczb 2 i 4 muszą być wyrobione bez spojenia. Przy tlenochlorku węgla (fosgenie), chloru metylu i chloru etylu także naczynia miedziane. Za opakowanie ochronne dla tych naczyń można używać skrzyń.

b) Przy powietrzu płynnym (liczba 7):

α) Naczynia szklane o podwójnych ścianach, między którymi musi znajdować się próżnia powietrzna.

Muszą one być obłożone filcem i zamknięte zatyczką filcową w ten sposób, by ułatwiający się gazy mogły uchodzić, nie wytwarzając wewnątrz znacznego nadmiaru ciśnienia, przyczem jednak powinno się zapobiec wyciekaniu zawartości. Zatyczka filcowa musi być umocowana na faszce tak, by nie rozluźniała się przy przechylaniu lub przewracaniu faszki. Każda poszczególna faszka lub kilka

flaszek razem muszą być zabezpieczone od uderzeń zapomocą kosza drucianego o pewnej podstawie lub innego podobnego naczynia. Kosze druciane lub inne naczynia winno się umieścić w skrzyniach metalowych lub pakach drewnianych z wkładem blaszanym, otwartych od góry albo zamkniętych jedynie siatką drucianą, wiekiem podziurkowanym lub innym podobnym urządzeniem. Skrzynie metalowe lub paczki drewniane muszą być szczelne w dolnej swej części aż do takiej wysokości, aby w razie rozbicia się flaszek płyn nie mógł wypływać. W skrzyniach nie mogą znajdować się łatwo zapalne materiały do opakowania, jako to trociny, torf, słoma, siano, natomiast dopuszczalna jest wełna drzewna.

β) Naczynia z innego materiału.

Można ich używać tylko wówczas, jeżeli są tak zabezpieczone przed ogrzaniem, że nie potnieją i nie pokrywają się szronem. Dalsze opakowanie tych naczyń nie jest potrzebne. Przepisy co do zamknięcia flasz szklanych pod α) obowiązują analogicznie także co do takich naczyń.

- c) Przy roztworach acetyleny (liczba 2) musi się wypełnić całe naczynie masą drobno-gąbczastą, równomiernie rozłożoną. Można napełnić naczynie tylko taką ilością rozczynnika (acetonu), aby zwiększenie się objętości, spowodowane przyjmowaniem acetyleny, mogło odbywać się bez przeszkody i aby przy podniesieniu się ciepłoty zewnętrznej do 45 stopni pozostało dość miejsca na gaz.

B. Jakość materiału i sporządzanie naczyń.

(1) Grubość ścian naczyń nowych z żelaza szwajcowanego, zlewne, ze stali lanej lub z miedzi należy wymierzyć tak, aby wskutek najwyższego wewnętrznego ciśnienia, jakie może wystąpić, najgorsze ich miejsce nie było narażone na nateżenie, przekraczające jedną piątą część ich wytrzymałości na złamanie, zaś przy naczyniach na materye liczby 2, aby miejsce to przy ciśnieniu próbnym nie było wystawione na nateżenie powyżej 8 kg (na milimetr kwadratowy).

(2) Przy butlach (naczyniach o wewnętrznej średnicy co najwyżej 21 cm i długości najwyżej 2 m) z żelaza szwajcowanego, zlewne lub ze stali lanej, z wyjątkiem naczyń na przedmioty liczby 2, dopuszczalne jest większe ich nateżenie, jednakowoż grubość ścian nowych butli musi mieć co najmniej takie wymiary, aby ich najgorsze miejsce nie było wystawione przy próbie ciśnienia (C) na nateżenie,

przenoszące 30 kg na milimetr kwadratowy. Nateżenie materiału, obliczone z uwzględnieniem najgorszego miejsca ścian i ciśnienia próbnego, musi leżeć przynajmniej o jedną trzecią część poniżej granicy rozciągliwości, oznaczonej przy próbie rozrywania sztabki próbnej, wziętej z gotowych butli. Niedopuszczalny jest materiał, którego granica rozciągliwości leży powyżej 45 kg (na milimetr kwadratowy), albo którego rozszerzanie się wynosi przy rozrywaniu mniej niż 12 mm na 100 mm długości. Za granicę rozciągliwości uważa się w przypadkach wątpliwych stałą zmianę długości sztaby próbnej, przenoszącą 0.002 pierwotnej długości. Grubość ścian butli nie może wynosić mniej niż 3 mm.

C. Urzędowe badanie naczyń.

(1) Naczynia nowe z żelaza szwajcowanego, zlewne, ze stali lanej lub z miedzi muszą być zbadane (B) przed użyciem co do jakości materiału i sposobu wyrobienia przez rzeczoznawcę, upoważnionego ze strony właściwej władzy, oraz poddane próbie hydraulicznej. Naczynia na roztwory acetylenowe należy przed użyciem zbadać także co do jakości masy gąbczastej i co do dopuszczalnego napełnienia rozczynnikami (zob. A, c). Próbom hydraulicznym musi się poddać każde naczynie, zaś innym badaniom przynajmniej jedno naczynie na 200. Flaszki (tak zwane bomby) należy przed badaniem starannie wyżarzyć.

(2) Ciśnienie wewnętrzne, które ma być zastosowane przy próbie hydraulicznej,

a) musi wynosić przy acetylenie, rozpuszczonym w acetonie i wchłoniętym w masę gąbczastą (liczba 2), przynajmniej 40 atmosfer; przy innych gazach zgęszczonych musi ono być o 50 procent wyższe niż ciśnienie, występujące po napełnieniu, przekraczać jednak ciśnienie to co najmniej o 5 atmosfer;

b) musi wynosić przy gazach skroplonych liczb 5 i 6:

przy kwasie węglowym	190 atmosfer
„ bezwodniku podazotawym	180 „
„ amoniaku	30 „
„ chlorze	22 „
„ kwasie siarkawym	12 „
„ tlenochlorku węgla	30 „
„ chloru metylu	16 „
„ chloru etylu	12 „

(3) Próbę ciśnienia należy powtarzać:

a) co 2 lata przy naczyniach na chlor, kwas siarkawy, tlenochlorek węgla, chlorek metylu i chlorek etylu;

b) co 5 lat przy naczyniach na inne gazy.

Wyżarzanie naczyń przy ponownej próbie nie jest potrzebne.

Ponownego badania nie potrzeba przy naczyniach na materye liczby 2. Przy naczyniach tych należy po pięcioletniem ich używaniu zarządzić próby wyrwykowe, do których ma się dostarczyć $\frac{1}{2}$ procent naczyń, sprawianych co roku, a najmniej jedno naczynie. Rzeczoznawca musi zbadać co do wytrzymałości i zużycia, tudzież co do jakości masy gąbczastej taką ilość z pośród tych naczyń, jaką uzna za odpowiednią.

(4) Przy próbach ciśnienia muszą istnieć takie urządzenia, któreby umożliwiały potęgowanie ciśnienia bez wstrząśnień. Naczynia muszą wytrzymać ciśnienie próbne bez stałej zmiany formy i bez utraty szczelności.

D. Wyposażenie naczyń (wentyle, napisy).

(1) Naczynia na materye liczb 1 do 6 muszą być zaopatrzone co najmniej w jeden wentyl do napełniania i opróżniania. Przy rozczynach acetylenu (liczba 2) nie mogą być części wentylów, wchodzące w styczność z gazem, wykonane z miedzi. Przy tlenochlorku węgla, gazie tłustym i mieszanym dopuszczalne są zamiast wentyli zatyczki do zaśrubowania; muszą one zamykać naczynie tak szczelnie, aby jego zawartość nie zdradzała się wonią.

(2) Na naczyniach musi się zaznaczyć w sposób trwały i łatwo dostrzegalny:

a) przy gazach zgęszczonych:

- α) wysokość dopuszczalnego ciśnienia;
- β) dzień ostatniego badania i pieczęć rzeczoznawcy, który przeprowadził badanie;

b) przy gazach skroplonych:

- α) wagę próżnego naczynia wraz z przynależnościami (wentylem, osłoną ochronną, zatyczką itp.);
- β) najwyższą dopuszczalną wagę, którą można napełnić naczynie;
- γ) dzień ostatniego badania i pieczęć rzeczoznawcy, który przeprowadził badanie.

E. Napełnianie naczyń.

(1) Najwyższe dopuszczalne ciśnienie po napełnieniu wynosi dla naczyń na gazy zgęszczone przy 17·5°:

co do lotnego kwasu węglowego i gazu bagiennego	20	} atmosfer nadwyżki ciśnienia.
„ „ acetylenu, rozpuszczonego w acetonie lub wchłoniętego w masach gąbczastych	15	
„ „ gazu tłustego, mieszanego i wodnego	10	
„ „ tlenu, wodoru, gazu świetlnego,		
azotu i powietrza zgęszczonego	200	

(2) Najwyższa dopuszczalna granica napełniania naczyń na gazy skroplone liczb 5 i 6 wynosi:				} pojemności naczynia.
co do kwasu węglowego	1 kg	plynu	na 1·34 l	
„ „ bezwodnika podazo-				
tawego	1 kg	„	„ 1·34 l	
„ „ amoniaku	1 kg	„	„ 1·86 l	
„ „ chloru	1 kg	„	„ 0·8 l	
„ „ kwasu siarkawego	1 kg	„	„ 0·8 l	
„ „ tlenochlorku węgla	1 kg	„	„ 0·8 l	
„ „ chloroku metylowego	1 kg	„	„ 1·25 l	
„ „ chloroku etylowego	1 kg	„	„ 1·25 l	

F. Inne przepisy.

(1) Jeżeli naczynia z gazami liczby 5 (z wyjątkiem chloru) i liczby 6 zapakowano w skrzyniach, wówczas można dopakować do nich inne przedmioty.

(2) Naczynia z gazami zgęszczonymi i skroplonymi liczb 5 i 6, które nie są zapakowane w skrzynie, muszą być zaopatrzone w urządzenia, zapobiegające ich toczeniu się. Wentyle naczyń tych muszą mieć na sobie przykrywki ochronne z żelaza kutego, stali lub odlewu kowalnego; przy naczyniach miedzianych dopuszczalne są przykrywki ochronne z miedzi. Nie trzeba przykrywek takich dla wentyli, które są umieszczone wewnątrz szyi flaszki i chronione przyśrubowaną, dobrze przylegającą zatyczką metalową.

(3) Na skrzyniach, w których zapakowano naczynia z gazami zgęszczonymi i skroplonymi liczb 5 i 6, musi się podać dokładnie ich zawartość. Skrzynie drewniane i skrzynki metalowe z powietrzem płynnem (liczba 7) muszą nosić wyraźne napisy „Powietrze płynne“, „Góra“, „Spód“, „Bardzo łatwe do rozbicia“.

(4) Przy każdej przesyłce gazów zgęszczonych (liczba 1 do 4) winien wysyłający wykazać na żądanie ciśnienie, istniejące wewnątrz naczyń, zapomocą dobrze funkcjonującego manometru. Urzędnik odbierający ma potwierdzić w liście przewozowym przeprowadzenie tej próby. Przepis ten nie odnosi się do gazu tłustego i mieszanego w bojach morskich lub innych podobnych naczyniach.

(5) Nie można rzucać przesyłek ani wystawiać ich na działanie promieni słonecznych lub ciepła, idącego z pieca.

(6) Do przewozu należy użyć:

a) wozów otwartych

1. dla gazów zgęszczonych, jeżeli je nadano w pojazdach, urządzonych umyślnie do transportu na gościńcach i przykrytych całkowicie płachtami;

2. dla chlorku metylowego i chlorku etylowego; w miesiącach od kwietnia do października włącznie muszą być jednak wozy zakryte całkowicie osłonami, o ile nie zapakowano odnośnych naczyń w skrzyniach drewnianych;

3. wozy kotłowe dla gazów skroplonych liczby 5 muszą być zaopatrzone w drewniane pudła zewnętrzne.

b) wozów krytych

1. dla gazów zgęszczonych (porównaj jednak a) liczba 1 i c) liczba 1);

2. dla gazów skroplonych liczby 5 w ciągu miesięcy od marca do października włącznie;

3. dla płynnego powietrza.

c) wozów otwartych lub krytych

1. dla gazu tłustego, mieszanego i wodnego; w miesiącach od kwietnia do października włącznie muszą być jednak wozy zakryte całkowicie osłonami, o ile nie zapakowano odnośnych naczyń w skrzyniach drewnianych;

2. dla gazów skroplonych liczby 5 w ciągu miesięcy od listopada do lutego włącznie.

(7) Naczynia z gazami zgęszczonymi lub płynnymi należy ustawić w wozie kolejowym w ten sposób, aby nie mogły przewrócić się ani spaść. Naczynia, obejmujące powietrze płynne, muszą stać prosto i być chronione od uszkodzeń przez inne przesyłki. Nie należy ich także ładować w bezpośredniej bliskości łatwo zapalnych materiałów w drobnych kawałkach lub łatwo zapalnych płynów.

G. Wyjątki od przepisów pod A. do F.

(1) Gazy* skroplone liczby 5 w drobnych ilościach, a mianowicie kwas węglowy i bezwodnik podazotawy w ilości do 3 g, amoniak i chlor do 20 g, kwas siarczany bezwodny i tlenochlorek węgla (fosgen) w ilości do 100 g można przewozić także w silnych, zatopionych rurach szklanych pod następującymi warunkami: Rury szklane napełniać można kwasem węglowym i bezwodnikiem podazotawym jedynie do połowy, amoniakiem i chlorem jedynie do dwóch trzecich części, kwasem siarczanym i tlenochlorem węgla (fosgenem) jedynie w trzech czwartych częściach. Każdą rurę szklaną musi się zapakować w zalutowaną puszkę blaszaną, wypełnioną krzemionką, tę zaś w silną skrzynię drewnianą. Wolno umieścić kilka puszek blaszanych w jednej skrzyni, lecz rur, mieszczących amoniak, nie można kłaść do tej samej skrzyni z rurami, zawierającymi chlor. Do puszek blaszanych z gazami płynnymi (z wyjątkiem chloru) można dopakować także inne przedmioty.

(2) Chlorek metylu i chlorek etylu aż do 100 g w rurach szklanych w ogólnej ilości, wynoszącej najwyżej 5 kg, można pakować osobno albo razem z innymi przedmiotami w silne skrzynie, jeżeli rury szklane są tam mocno ułożone. Skrzynie muszą nosić napis „Ostrożnie z ogniem“, wydrukowany na czerwonym tle. Jeżeli skrzynie nie zawierają więcej jak 100 g chlorku metylowego lub chlorku etylowego, wówczas można je przewozić w wozach krytych.

(3) Metalowe kapsle z kwasem węglowym (sodor, sparklet), zawierające najwyżej 25 g płynnego kwasu węglowego a najwyżej 1 g płynu na 1·34 cm³ pojemności, przewozić się będzie bez ograniczenia, jeżeli kwas węglowy nie mieści w sobie więcej jak 1/2 procent powietrza.

I e. Materye, które w zetknięciu się z wodą wywiązują gazy zapalne lub podtrzymujące palenie.

Do przewozu są dopuszczone:

1. Metale alkaliów i ziem alkalicznych, jakoto sól, potas, wapień i tym podobne, oraz stopy tych metali ze sobą.

2. Węglík wapniowy, także impregnowany, wodorek wapniowy (hydrolił).

3. Nadtlenek sodowy.

4. Natriumazid.

Przepisy co do przewozu.

A. Opakowanie.

(1) Do opakowania należy używać mocnych, szczelnych i bezpiecznie zamkniętych naczyń z żelaza (także z blachy żelaznej). Materye liczby 1 w ilości do 5 kg można przewozić także w naczyniach szklanych, silnych, bezpiecznych i szczelnie zamkniętych. Naczynia te muszą być zupełnie suche lub posmarowane naftą.

(2) Naczynia pakunkowe, obejmujące materye, wymienione pod liczbami 1 i 3, muszą być umieszczone w osłonach ochronnych, a mianowicie:

a) naczynia z żelaza lub blachy żelaznej, zawierające materye liczby 1, w skrzyniach drewnianych lub żelaznych koszach ochronnych,

b) naczynia szklane, obejmujące materye liczby 1, albo naczynia z materiami liczby 3 w skrzyniach drewnianych z zalutowanym wkładem blaszanym. Naczynia szklane, wstawione do takich skrzyń, należy mocno obłożyć suchą krzemionką lub innym podobnym materiałem niepalnym. Przy naczyniach

szklanych, zawierających ilości aż do 250 g, można zamiast skrzyń drewnianych użyć naczyń blaszanych, zamkniętych bezpiecznie i szczelnie.

(3) Na przesyłkach musi się wyraźnie i trwale podać ich zawartość, a nadto muszą one nosić napis: „Chronić przed wilgocią!“.

B. Inne przepisy.

(1) Ilości aż do 5 kg, opakowane w myśl rozdziału A, można dopakowywać do innych przedmiotów.

(2) Z przesyłkami należy obchodzić się z szczególną ostrożnością. Nie wolno ich rzucać, a w wozie musi się je umieścić tak pewnie, aby były zabezpieczone przed obcieraniem, wstrząsaniem, uderzaniem, przewracaniem i spadnięciem z górnych warstw.

(3) Do przewozu należy używać wozów krytych.

II. Materye samozapalne.

Do przewozu są dopuszczone:

1. Fosfor zwyczajny (biały i żółty).

2. Fosfor bezkształtny (czerwony), fosforek wapnia, fosforek strontu, fosforek żelaza i podobne połączenia fosforu z metalami.

3. Mieszaniny fosforu bezkształtnego z żywicami lub tłuszczami, których punkt topliwości leży powyżej 35°.

4. Dwuetyłek cynku także w roztworze eterowym.

5. Świeżo wyżarzone sadze.

6. Świeżo wypalony węgiel drzewny, mielony lub ziarnisty.

7. Wysoko obciążony jedwab (jedwab cordonnét, souple, bourre de soie i chappe) w pasmach.

8. Następujące materye, natłuszczone lub pokostowane: wełna, włosy, wełna sztuczna bawełna, jedwab, len, konopie, juta, w stanie surowym, w postaci odpadków, pozostałych przy przedzeniu i tkaniu, jako gałgany lub szmaty; dalej towary powroźnicze, rzemienie popędowe z bawełny lub konopi, obszycia tkackie, pancierzowe i uprężne.

9. Natłuszczone wióry żelazne i stalowe (wióry z toczenia, wiercenia itp.).

10. Papier, napuszczony tłuszczem lub olejem i wyrobione z niego tutki.

11. Metale piroforyczne.

Przepisy co do przewozu.

A. Opakowanie.

(1) Materye liczb 1 i 2 muszą być zapakowane w silne, szczelne i dobrze zalutowane puszkki blaszane, które ustawia się mocno w silnych i bezpiecznie zamkniętych naczyniach drewnianych. Przy materjach liczby 2 w ilościach aż do 2 kg można używać zamiast naczyń blaszanych także naczyń szklanych, dzbanów lub skrzyń. Fosfor zwyczajny musi być otoczony wodą. Na skrzyniach należy podać ich zawartość w sposób dokładny i trwały, a przy fosforze zwyczajnym dołączyć oznaczenie „Góra“.

(2) Materye liczby 3 należy albo zapakować w skrzynie, niedopuszczające rozsypania, albo musi się je wlać do nienabitych naboł.

(3) Dwuetyłek cynku (liczba 4), także w roztworze eterowym, pakują się w mocne, szczelne i dobrze zamknięte naczynia ze szkła, gliny (kamionki lub tp.) albo z metalu.

Naczynia ze szkła lub gliny należy pojedynczo lub po kilka razem umieścić w mocnych naczyniach blaszanych przy użyciu popiołu lub suchej krzemionki, a te naczynia blaszane szczelnie zalutować. Naczynia metalowe umieszcza się mocno, pojedynczo lub po kilka razem, przy użyciu odpowiedniego materiału pakunkowego, w silnych naczyniach zewnętrznych (plecionych lub metalowych koszach, kubłach albo skrzyniach). Otwarte naczynia zewnętrzne muszą być zaopatrzone osłoną ochronną, która, o ile jest zrobiona ze słomy, trzciny, sitowia lub podobnego materiału łatwo palnego, musi być nasycona mlekiem glinianem lub wapiennym albo innym podobnym materiałem z dodaniem szkła wodnego.

Każda przesyłka musi być oznaczona wyraźnym napisem, wydrukowanym na czerwonym tle: „Ostrożnie z ogniem!“ Naczynia zewnętrzne, obejmujące naczynia szklane, muszą być nadto zaopatrzone wyraźnym napisem: „Nosić ostrożnie!“ Nie wolno ich wozić na wózkach ani też przenosić na ramieniu lub na plecach.

(4) Materye liczb 5 i 6 należy pakować w naczynia szczelne i dobrze zamknięte. Naczynia drewniane muszą być wyłożone wewnątrz gęstym materiałem; powinno się je umieszczać w wytrzymałych naczyniach zewnętrznych (koszach, kubłach, skrzyniach).

(5) Materye liczby 7 muszą być zapakowane w silnych skrzyniach. Jeżeli wysokość skrzyń przenosi 12 cm, wówczas musi się stworzyć pomiędzy pojedynczymi warstwami jedwabiu zapomocą krat drewnianych odpowiednie próżne przedziały, będące w związku z otworami w ścianach skrzyni, tak aby powietrze mogło przebywać. Na zewnętrznych ścianach skrzyń należy umieścić listwy, zapobiegające zatankaniu otworów powietrznych.

(6) Z pośród przedmiotów liczby 8 należy pakować używaną wełnę do czyszczenia i wilgotne szmaty do czyszczenia (ścierki do czyszczenia) w naczynia silnie, szczelne i bezpiecznie zamknięte.

(7) Materye liczby 9 należy zapakować w silne, szczelne i bezpiecznie zamknięte naczynia metalowe. Opakowanie to nie jest potrzebne, jeżeli używa się żelaznych wozów nakrytych lub żelaznych wozów otwartych z osłonami.

(8) Materye liczby 11 muszą być zatopione w rurach szklanych, a te znów zapakowane w zalutowanych naczyniach blaszanych, wypełnionych krzemionką lub innym odpowiednim materiałem suchoziemistym.

B. Inne przepisy.

(1) Razem z innymi przedmiotami można przy przestrzeganiu przepisów, odnoszących się do naczyń a podanych w rozdziale A, pakować w naczyniu drewnianem, silnem, szczelnem i bezpiecznie zamkniętem:

- a) materye liczby 2 w ilościach do 5 kg;
- b) dwuetyłek cynku (liczba 4) w ilościach do 2 kg, przyczem naczynia odnośne muszą być silnie umieszczone w skrzyni; nie jest jednak dozwolone pakowanie go razem z innymi materiami samozapalnymi, tudzież z środkami strzelniczymi i rozsadzającymi (I a), amunicją (I b), z towarami zapalnymi i ogniami sztucznymi (I c) i z płynami zapalnymi, wymienionymi pod III;
- c) materye liczb 10 i 12 bez ograniczenia.

(2) Jeżeli w listach przewozowych poświadczono,

- a) iż sadza (liczba 5) i węgiel drzewny, mielony lub ziarnisty (liczba 6) nie są świeżo wypalone (to znaczy, iż leżały na składzie najmniej przez 48 godzin),
- b) iż jedwab w pasmach (liczba 7) nie jest wysoko obciążony,
- c) iż przedmioty w rodzaju, określonym pod liczbą 8 i 9, nie są natłuszczone lub pokostowane,

wówczas przewozi się przedmioty te bez ograniczenia.

(3) Materye liczby 8, z wyjątkiem używanej wełny do czyszczenia i szmat do czyszczenia (ścierki do czyszczenia), zapakowanych według rozdziału A, ustęp (6), muszą być suche.

(4) Tutki papierowe liczby 10 wolno przewozić jedynie wówczas, jeżeli w liście przewozowym znajduje się poświadczenie, iż po nasyceniu tłuszczem lub olejem, ogrzano przedmioty te a następnie ochłodzono zupełnie we wodzie.

(5) Do przewozu należy używać:

- a) dla dwuetyłku cynku (liczba 4) wozów otwartych; mniejsze ilości aż do 10 kg wolno ładować, i to osobno albo zapakowane w myśl ustępu (1) b) razem z innymi przedmiotami, także w wozach krytych;
- b) dla materyi liczb 7, 8 i 10 należy używać tylko wozów krytych albo wozów otwartych, zaopatrzonych zamknięciem z osłon. Wełnę do czyszczenia i szmaty do czyszczenia (ścierki do czyszczenia), zapakowane w myśl rozdziału A, ustęp (6), wolno przewozić także we wozach otwartych.

(6) Co do dwuetyłku cynku należy nadto przestrzegać przepisów, podanych pod III B, ustęp (5).

III. Płyny zapalne.

1. Węglowodory, a mianowicie:

- a) Olej skalny, surowy i oczyszczony, o ile przy 17·5° posiada ciężar gatunkowy co najmniej 0·780, albo o ile przy stanie barometru, wynoszącym 760 mm (w odniesieniu do poziomu morza), wytwarza w przyrządzie Abla pary, niezapalające się w ciepłocie poniżej 21° (Test-petroleum).

Oleje, wytworzone ze smoły węgla brunatnego, oleje torfowe i łupkowe, nafta asfaltowa i destylaty z nich, o ile posiadają przynajmniej wyżej wymieniony ciężar gatunkowy (olej parafinowy, fotogen itp.).

Oleje ze smoły węgla kamiennego, które przy 17·5° mają ciężar gatunkowy poniżej 0·950 (benzol, toluol, ksyłol, kumul itp.).

Węglowodory innego pochodzenia, które przy 17·5° mają ciężar gatunkowy wynoszący co najmniej 0·830, z wyjątkiem olejów smarowych, które w aparacie systemu Pensky-Martens dopiero przy ciepłocie co najmniej 100° wywiązują gazy zapalne.

- b) Olej skalny surowy i oczyszczony, oleje ze smoły węgla brunatnego, oleje torfowe i łupkowe, nafta asfaltowa, tudzież destylaty z nich, o ile mają przy 17·5° ciężar gatunkowy, wynoszący mniej niż 0·780, a więcej niż 0·680.

Nafta z oleju skalnego i destylaty oleju skalnego, tudzież nafty z oleju skalnego (benzyna, ligroina, olej do czyszczenia itp.), o ile materiały te mają przy 17·5° ciężar gatunkowy, wynoszący więcej niż 0·680.

c) Eter naftowy (gazolina, eter gazowy, neolina itp.) i inne podobne wytwory, łatwo zapalne, sporządzone z nafty z oleju skalnego lub ze smoły z węgla brunatnych, o ile materiały te mają przy 17·5° ciężar gatunkowy, wynoszący najwyżej 0·680.

2. Płyny, przyrządzone częścią z nafty z oleju skalnego lub z innych płynów podobnych, łatwo zapalnych, a częścią z żywicy, kauczuku, gutaperki lub mydła.

Ester (eter) wszelkiego rodzaju, na przykład octan amyłowy (co do eteru naftowego por. liczbę 1. c, co do eteru siarczanego por. liczbę 3.).

3. Eter etylowy, także zmieszany z innymi płynami (np. krople Hofmanna), roztwory nitrocelulozy w eterze etylowym (kolloodium), w alkoholu amyłowym, w alkoholu etylowym, w alkoholu metylowym, w octanie etylowym, w octanie amyłowym, w acetonie, w nitrobenzolu lub w mieszaninach tych płynów (np. lak zapon).

4. Roztwory nitrocelulozy w kwasie octowym.

5. Wyskok drzewny, surowy i oczyszczony, aceton, acetaldehyd (także w roztworze alkoholowym).

6. Ogólny środek do denaturowania spiritusu (wyskok drzewny, zmieszany z pyridyną).

7. Nitrobenzol.

Mieszaniny wyskoku drzewnego i benzolu (z woskiem ziemnym lub bez niego, np. pansol).

8. Dwusiareczek węgla.

9. Oleje tłuste, pokosty, farby zaprawione pokostem, olej terpentynowy (smołowiec) i inne oleje eteryczne, alkohol absolutny, wyskok winny (spirytus), oraz przyrządzone z nich płyny (lak spirytusowy, środki wysuszające, mydła płynne itp.) w ilościach powyżej 40 kg.

Przepisy co do przewozu.

A. Opakowanie.

(1) Do opakowania należy używać silnych, szczelnych i bezpiecznie zamkniętych naczyń szklanych, glinianych (z kamionki lub tp.) albo metalowych. Rozczynów nitrocelulozy w kwasie

octowym nie wolno przesyłać w naczyniach metalowych.

Przy płynach liczb 1. a) i b), 2., 4. 5., 6., 7. i 9. dopuszczalne są także mocne, szczelne i bezpiecznie zamknięte naczynia drewniane (beczki).

(2) Naczynia szklane lub gliniane z płynami liczb 1. do 9., tudzież naczynia blaszane z płynami liczb 3. i 8. należy ustawiać mocno, albo oddzielnie albo po kilka razem, w silnych naczyniach zewnętrznych (koszach plecionych lub metalowych, kubkach lub skrzyniach) przy użyciu odpowiedniego materiału pakunkowego. Naczynia zewnętrzne (z wyjątkiem skrzyń) muszą być zaopatrzone dobrymi antabami. Otwarte naczynia zewnętrzne muszą mieć osłonę ochronną, która, o ile zrobiona jest ze słomy, trzciny, sitowia lub innych podobnych materiałów łatwo palnych, powinna być nasyciona mlekiem glinianem lub wapiennem albo innym podobnym z domieszką szkła wodnego.

(3) Naczynia blaszane lub inne naczynia metalowe wolno napełniać płynami liczb 3. i 8. tylko do $\frac{9}{10}$ (przy 15°).

(4) Każda przesyłka z płynami liczb 1. b) i c), 3., 4. i 8. musi być zaopatrzona wyraźnym napisem, wydrukowanym na czerwonym tle: „Ostrożnie z ogniem!“. Kosze i kubły z balonami szklanymi muszą nadto nosić wyraźny napis: „Przenosić ostrożnie!“ Nie wolno ich wozić na wózkach ani też nosić na ramionach lub plecach.

B. Inne przepisy.

(1) Płyny liczby 9. w ilościach do 40 kg przewozi się bez ograniczenia.

(2) Razem z innymi przedmiotami można przy przestrzeganiu przepisów, odnoszących się do naczynia podanych w rozdziale A, pakować w naczynia drewniane, silne, szczelne i bezpiecznie zamknięte:

a) płyny liczby 9. bez ograniczenia;

b) płyny liczb 1. do 7. w ilościach do 10 kg;

c) dwusiareczek węgla (liczba 8.) w ilościach do 2 kg.

Naczynia z płynami liczb 1. do 8. muszą być silnie ułożone w naczyniu zewnętrznym.

(3) Przy węglowodorach liczb 1. a) i b) należy zaznaczyć w liście przewozowym, że ich ciężar gatunkowy leży w obrębie granic, o których mowa pod liczbą 1. a) i b); przy nafcie a) wystarku podać, iż odpowiada ona przepisowi co do punktu zapalności. Jeżeli nie podano tego szczegółu, wówczas należy postąpić z tymi przedmiotami tak, jak z eterem naftowym [liczba 1. c)].

(4) Do przewozu należy używać:

wozów otwartych

dla płynów liczb 1. do 8.; mniejsze ilości materji, wymienionych pod liczbami 1. do 7., aż do 10 *kg*, a przy dwusiarczku węgla (liczba 8.) aż do 2 *kg*, można ładować także w wozach krytych, i to oddzielnie albo zapakowane razem z innymi przedmiotami według ustępu (2) b) i c).

(5) Co do płynów liczb 1. do 8. należy dalej przestrzegać następujących przepisów:

- a) Przed rozpoczęciem ładowania należy zaopatrzyć wozy po obu stronach czerwonymi kartkami z wyraźnym napisem „Ostrożnie z ogniem!” i „Przesuwać ostrożnie!”;
- b) przesyłki muszą być bezpiecznie ułożone we wozie. Otwarte kosze i kubły należy przymocować do wozu, nie można ich także ustawiać na sobie;
- c) naczynia, które doznały uszkodzenia w czasie przewozu, należy natychmiast wyładować, a gdyby nie dały się zaraz naprawić, można je sprzedać wraz z pozostałą zawartością na rachunek wysyłającego bez dalszych formalności;
- d) próżne i szczelnie zamknięte naczynia blaszane, w których znajdowały się takie materje, można przewozić we wozach krytych, inne naczynia musi się przewozić we wozach otwartych; w liście przewozowym należy zamieścić uwagę co do poprzedniego użycia tych naczyń.

IV. Materje trujące.

1. Niepłynne przetwory arsenu zwłaszcza bezwodnik kwasu arsenawego, arsenik żółty (trójsiarczek arsenu), arsenik czerwony (dwusiarczek arsenu), arsen metaliczny kopalny itp.

2. Krzem żelazawy, uzyskany drogą elektryczną.

3. Cyanek potasu i cyanek sodu w postaci stałej.

4. Płynne przetwory arsenu, zwłaszcza kwas arsenowy.

5. Ług cyanku potasu i ług cyanku sodu.

6. Preparaty metalowe trujące:

- a) Sublimat, chlorek rtęciowo-amonowy, tlenek rtęci czerwony; farby miedziane, w szczególności grynspan, zielone i niebieskie barwiki miedziove; cukier ołowiawy;

b) inne preparaty ołowiowe, zwłaszcza glejta (tlenek ołowiu, masykot), minia, biel ołowna i inne farby ołowne;

pozostałości ołowiane i inne odpadki, zawierające ołów.

7. Siarkan miedziowy (kamień siny) i mieszaniny siarkanu miedziowego z wapnem, sodą lub t.p. (proszek do przyrządzania zaprawy bordeaux lub t.p.).

8. Chlorany.

Przepisy co do przewozu.

A. Opakowanie.

(1) Naczynia użyte do opakowania muszą być mocne, szczelne i tak zamknięte, aby zawartość ich nie mogła się wysypywać, rozpylać ani wyciekać.

(2) Materje liczb 1. i 3. należy zapakować:

a) w silnych, żelaznych beczkach z przyśrubowaniem wiekiem i z obręczami do toczenia, albo

b) w podwójnych beczkach, sporządzonych z mocnego, suchego drzewa i zaopatrzonych wpuszczanymi obręczami lub w takich samych podwójnych skrzyniach z okalającymi wiązaniami, przyczem musi się wyłożyć naczynia wewnętrzne gęstą materją. Zamiast wewnętrznych naczyń drewnianych można użyć także zalutowanych naczyń blaszanych albo naczyń ze szkła lub gliny. Naczynia szklane lub gliniane musi się mocno zapakować w naczyniach zewnętrznych (koszach, kubłach, skrzyniach) przy użyciu odpowiedniego materiału pakunkowego. Pod tymi warunkami można także złączyć kilka takich naczyń w jedną przesyłkę.

c) Materje liczby 1. można także pakować w worki z namazionego płótna, które winny być umieszczone w pojedynczych beczkach z silnego, suchego drzewa.

(3) Krzem żelazawy (liczba 2.) należy pakować:

w mocne naczynia drewniane lub metalowe, nie przepuszczające wody.

(4) Materje liczby 4. należy pakować:

a) w naczyniach metalowych, drewnianych lub gumowych o dobrych zamknięciach albo

b) w naczyniach szklanych lub glinianych, ustawionych mocno w silnych naczyniach zewnętrznych (plecionych lub metalowych koszach, kubłach albo skrzyniach) przy użyciu odpowiedniego materiału pakunkowego; naczynia wewnętrzne (z wyjątkiem skrzyń) muszą być zaopatrzone dobrymi antabami.

(5) Materye liczby 5. należy pakować:

- a) w dobrze zamknięte naczynia żelazne, ułożone mocno w silnych skrzyniach drewnianych lub metalowych, wyłożonych krzemionką, trocinami lub innymi materiami chłonącymi, albo
- b) w wozach kotłowych. Kotły nie mogą być spójone przy użyciu zakówek albo muszą mieć podwójne ściany. U ich części dolnych nie mogą znajdować się żadne otwory (kurki, wentyle lub tp.). Otwory muszą być uszczelnione i osłonięte nakryciami metalowymi, mocno przyśrubowanymi.

(6) Materye liczby 6. należy pakować:

- a) w beczki żelazne albo w szczelne beczki z mocnego, suchego drzewa z wpuszczanymi obręczami albo w skrzynie z okalającymi wiązaniami, albo
- b) w naczynia żelazne (zwane hobbok), albo
- c) w naczynia szklane lub gliniane, a przy ilościach aż do 10 kg także w podwójne, mocne osłony papierowe (worki); naczynia i worki należy mocno układać w silnych i szczelnych skrzyniach drewnianych o bezpiecznym zamknięciu przy użyciu odpowiedniego materiału pakunkowego;
- d) przy wszystkich farbach ołowianych dopuszczone są także naczynia z blachy białej lub z innej blachy żelaznej;
- e) przy wszystkich połączeniach ołowiu i miedzi w roztynie wodnistym dopuszczalne są także szczelne kotły i wozy kotłowe z takiego materiału, na który połączenia powyższe nie działają.

(7) Materye liczby 7. należy pakować:

w mocne, szczelne i bezpiecznie zamknięte naczynia drewniane (beczki lub skrzynie) albo w mocne, gęste i dobrze zamknięte worki.

(8) Materye liczby 8 należy pakować:

w mocne i szczelne naczynia drewniane (beczki lub skrzynie), wyłożone papierem i bezpiecznie zamknięte.

(9) Na przesyłkach i na wozach kotłowych z materiami liczb 1. do 8. musi być podana ich zawartość w sposób wyraźny i trwały. Oznaczenia zbiorowe, jako to przetwory arsenu, preparaty ołowiane, farby trujące są dopuszczalne. Przy materiach liczb 1., 3. do 5. i 6. a) należy nadto dodać oznaczenie „Trucizna“, a przy krzemie żelazowym (liczba 2.) napis „Chronić przed wilgocią! Nie przewracać!“

B. Inne przepisy.

(1) Razem z innymi przedmiotami można przy przestrzeganiu przepisów, odnoszących się do naczyń a podanych w rozdziale A, pakować w naczyniu drewnianem, silnem, szczelnem i bezpiecznie zamkniętem:

- a) do 5 kg materye liczb 1., 3. i 8. jednakowoż dopakowanie cyanku potasu, cyanku sodu i chloranów do kwasów i soli kwaśnych jest zakazane;
- b) do 10 kg materye liczby 6. a);
- c) w dowolnej ilości materye liczb 2., 6. b) i 7.

Naczynie musi nosić napis: „Materye trujące“, jeżeli zawiera przedmioty liczb 1., 3., 4., 5. lub 6. a).

(2) Materie liczb 1., 3., 4., 5. i 6. a) nie można ładować razem z środkami spożywczymi lub użytkowymi.

(3) Materye liczb 3., 5. i 8. nie mogą być ładowane razem z kwasami, a materye liczby 5. również razem z kwaśnymi solami. Wozy kotłowe z materiami liczby 5. należy umieszczać w pociągu w ten sposób, aby były oddzielone od wozu z kwasami płynnymi przynajmniej jednym wozem.

(4) Materye liczby 5. można przewozić tylko w wozach kotłowych albo w wozach otwartych.

(5) Krzem żelazawy należy nadawać do przewozu w stanie zupełnie suchym i w naczyniach zupełnie suchych; jeżeli przewozi się go w wozach otwartych, wówczas muszą one być zakryte nieprzemakalnymi osłonami.

(6) Późne naczynia, worki i wozy kotłowe, w których znajdowały się materye trujące liczb 1., 3., 4., 5. lub 6. a), muszą być zamknięte zupełnie szczelnie. Zarówno na tych naczyniach jak i w liście przewozowym musi się podać ich poprzednią zawartość. Również przestrzegać należy przepisu, podanego w ustępie (2).

V. Materye żrące.

1. Kwas siarkowy (kwas siarkowy dymiący), kwas solny, kwas azotowy (serwaser), kwas fluorowodorowy.

2. Chlorek siarki, tuzdzież azotan i siarkan żelazowy (zaprawa żelazowa).

3. Ług żrący (wodorotlenek sodu, ług sodowy, ług potasowy, ług potażowy), osad olejny (pozostałości przy rafinowaniu olejów).

4. Brom.

5. Kwas siarkowy bezwodny (anhydryt, tak zwany olej stały).

6. Trójchlorek fosforu, pięciochlorek fosforu (nadtlenek fosforu), tlenotrójchlorek fosforu i chlorek acetylowy.

Przepisy co do przewozu.**A. Opakowanie.**

(1) Do opakowania materyi liczb 1. do 4. należy używać mocnych, szczelnych i bezpiecznie zamkniętych naczyń, nie ulegających działaniu zawartego w nich materiału. Zamknięcie musi być tego rodzaju, aby nie mogło doznać uszkodzenia ani wskutek wstrząśnień ani przez swą zawartość. Przy użyciu naczyń szklanych lub glinianych należy przestrzegać następujących postanowień:

- a) Przy materyach liczb 1. do 3. powinno się układać naczynia mocno, używając odpowiedniego materiału pakunkowego, w silnych naczyniach zewnętrznych (koszach plecionych lub metalowych, kublach albo skrzyniach). Naczynia zewnętrzne (z wyjątkiem skrzyń) muszą być zaopatrzone w dobre antaby.
- b) Przy zgęszczonym kwasie azotowym o ciężarze gatunkowym, wynoszącym co najmniej 1.48 przy 15° (46.8° Baumé), i przy czerwonym dymiącym kwasie azotowym należy ułożyć naczynia szklane lub gliniane w naczyniach zewnętrznych przy użyciu takiej ilości krzemionki lub innych stosownych materyi suchoziemistych, któraby co najmniej równała się ich zawartości.
- c) Materiał pakunkowy [a) i b)] nie jest potrzebny, jeżeli umieszczono naczynia szklane w żelaznych koszach ochronnych i jeżeli one są tam tak przytrzymywane zapomocą zasuwek, odpowiednio elastycznych i wyłożonych asbestem, iż nie mogą się w obrębie koszów poruszać.
- d) Przy bromie (liczba 4.) należy umieszczać naczynia szklane lub gliniane w silnych skrzyniach drewnianych lub metalowych, wkładając je aż po szyjki w popiół, piasek, krzemionkę lub inne podobne materiały niepalne.
- e) Przepisy pod a) do d) nie obowiązują co do wozów, zaopatrzonych w odpowiednie rezerwoary.

(2) Przyrządy do gaszenia ognia, obejmujące kwasy liczby 1, muszą być tak zbudowane, aby kwas nie mógł wypływać.

(3) Akumulatory elektryczne, napełnione kwasem siarkowym (liczba 1.), należy umocować w skrzynce bateryjnej w ten sposób, aby poszczególne komórki nie mogły się poruszać. Skrzynkę baterijną powinno się mocno zapakować w paczce przy użyciu chłonnego materiału pakunkowego. Paczki muszą nosić na wieku wyraźne napisy „Akumulatory elektryczne“ i „Góra“. Jeżeli akumulatory są nabite, wówczas należy zabezpieczyć bieguny przed zwarcieniem.

(4) Kwas siarkowy bezwodny (liczba 5.) należy pakować:

- a) w silne puszki z blachy żelaznej, pobielane i zalutowane, albo
- b) w silne butle żelazne lub miedziane, których otwory są zamknięte bezpiecznie i hermetycznie.

Naczynia i butle musi się mocno zapakować w silne skrzynie drewniane przy użyciu krzemionek lub podobnych materyi niepalnych.

(5) Chlorki (liczba 6.) należy pakować:

- a) w całkiem szczelne i dobrem zamknięciem zaopatrzone naczynia z żelaza szwajcowanego, żelaza zlewne, stali lanej, ołowiu lub miedzi, albo
- b) w naczynia szklane. W tym wypadku obowiązują następujące przepisy:
 - a) Naczynia szklane muszą mieć grube ściany i być zamknięte zatyczkami szklanymi, dobrze doszlifowanymi, uszczelnionymi i zabezpieczonymi przed wypadnięciem;
 - b) Jeżeli naczynia szklane obejmują więcej jak 5 kg zawartości, wówczas należy je umieścić w naczyniach metalowych. Flaszki o mniejszej pojemności mogą być zapakowane w silne naczynia drewniane, podzielone zapomocą przedziałów na tyle przegródek, ile flaszek przesyła się. Jedno naczynie nie może obejmować więcej nad cztery przedziały;
 - c) Flaszki szklane należy umieszczać w naczyniach w ten sposób, aby odstawały od ścian co najmniej o 30 mm . Przestrzeń próżną powinno się silnie wypełnić krzemionką lub innymi podobnymi materiałami niepalnymi; przy chlorku acetylowym można użyć także trocin;
 - d) Na wieku uaczyń zewnętrznych należy podać zawartość i umieścić znak wskazujący, iż wewnątrz znajduje się szkło.

B. Inne przepisy.

(1) Razem z innymi przedmiotami można przy przestrzeganiu przepisów, odnoszących się do naczyń a podanych w rozdziale A, pakować w naczyniu drewnianem, silnem, szczelnem i bezpiecznie zamkniętem:

- a) do 500 g brom (liczba 4.);
- b) do 5 kg chlorki (liczba 6.);
- c) do 10 kg materye liczb 1., 2. i 3.

Przytem muszą być przedmioty te mocno ułożone w naczyniu.

(2) W listach przewozowych musi się

- a) przy kwasie azotowym (liczba 1.), zapakowanym w naczyniach szklanych, zaznaczyć ciężar gatunkowy przy 15°; w braku tego szczegółu należy uważać kwas za zgęszczony [A, ustęp (1) b) i c)];
- b) przy odpadkach kwasu siarkowego z fabryk nitrogliceryny zamieścić poświadczenie, iż odpadki te uległy zupełnemu zdenitrowaniu; w przeciwnym razie jest kwas wyłączony od przewozu.

Przy odpadkach kwasu z fabryk nitrocelulozy nie potrzeba takiego poświadczenia; nieznaczna zawartość nitrocelulozy nie wchodzi w rachubę.

(3) Materye liczb 1. do 5. należy przewozić we wozach otwartych. Brom (liczba 4.) do 500 g i materye liczb 1., 2. i 3. aż do 10 kg można przewozić także w wozach krytych, i to same lub zapakowane razem z innymi przedmiotami, jeżeli naczynia odnośne są mocno umieszczone w silnych skrzyniach drewnianych.

(4) Naczynia próżne, w których znajdowały się materye liczb 1. do 5., muszą być przy nadawaniu jako przesyłki na sztuki szczelnie zamknięte albo dokładnie oczyszczone. Ich poprzednia zawartość musi być podana w liście przewozowym.

(5) Przepisy ustępów (3) i (4) nie mają zastosowania do przyrządów do gaszenia ognia i do akumulatorów elektrycznych [A, ustęp (2) i (3)].

VI. Materye, ulegające gniciu.

1. Świeże ścięgna, świeże niewapnione obrzynki skórzane na klej i odpadki obu tych materyi, świeże rogi i racice i świeże kości, tudzież inne materye zwierzęce, ulegające gniciu lub cuchnące, o ile nie są wymienione w ustępach następujących.

2. Nienasolone świeże skóry.

3. Oczyszczone, suche kości, wyciśnięty łój, suche rogi i racice.

4. Świeże żołądki cielęce, oczyszczone z wszelkich pozostałości pokarmu.

5. Wygniecione pozostałości kotłowe przy wyrobie kleju z obrzynek w skórzanych (wapno klejowe, ser klejowy lub gnój klejowy).

6. Niewygniecione pozostałości rodzaju, określonego pod liczbą 5.

7. Nawóz stajenny, zmieszany z podściółką.

8. Inne fekalia i materye wychodkowe.

9. Śmieci domowe.

10. Materye zwierzęce, przeznaczone do nieszkodliwego usunięcia (całe zwłoki zwierzęce, części zwłok i odpadki).

Co do przewozu obowiązują następujące postanowienia:

A. Opakowanie.

(1) Przy nadawaniu jako przesyłki na sztuki musi się opakować:

a) przedmioty liczb 1., 5. i 6.

w silne, szczelne i bezpiecznie zamknięte naczynia drewniane (beczki, kubły, skrzynie); zawartość nie powinna zdradzać się wonią w sposób przykry;

b) przedmioty liczby 2.

w silne, szczelne i bezpiecznie zamknięte naczynia drewniane (beczki, kubły, skrzynie) albo

w mocne, szczelne i dobrze zamknięte worki, zwilżone odpowiednimi środkami odkażającymi, jako to kwasem karbolowym, lisołem w ten sposób, aby przykra woń ich zawartości nie dała się czuć; użycie worków takich jest jednak ograniczone na miesiące listopad, grudzień, styczeń i luty;

c) przedmioty liczby 3.

w szczelne naczynia (beczki lub kubły) albo w mocne worki;

d) żołądki cielęce (liczba 4.)

w mocne, szczelne i bezpiecznie zamknięte naczynia drewniane (beczki lub kubły); w ciągu miesięcy od kwietnia aż do września włącznie muszą żołądki cielęce być tak nasolone, by na każdy żołądek użyto 15 do 20 g soli kuchennej; nadto musi się nasypać na dno naczynia i na najwyższą warstwę żołądków warstwę soli wysokości co najmniej 1 cm; w liście przewozowym należy poświadczyć dopełnienie tego przepisu;

e) kał psi (liczba 8.)

w silne, szczelne i bezpiecznie zamknięte naczynia metalowe lub drewniane;

f) łajna gołębie (liczba 8.)

w mocne, szczelne i bezpiecznie zamknięte naczynia drewniane (beczki lub kubły); suche łajna gołębie można pakować także w mocne i gęste worki.

Na zewnętrznej stronie naczyń pakunkowych nie mogą znajdować się żadne ślady ich zawartości.

(2) Co do przesyłek całowozowych obowiązują następujące przenisw:

a) Przedmioty liczb 1. i 2.:

α) Od dnia 1. marca do dnia 31. października muszą one być zapakowane w mocne i szczelne worki; worki te należy zwilżyć odpowiednim środkiem odkażającym, jako to kwasem karbolowym, lisołem w ten sposób, by zgniła woń ich zawartości nie dawała się czuć. Każda przesyłka musi być zupełnie okryta osłoną z grubej tkaniny (tak zwanego płótna chmielowego), napojoną wyżej wymienionymi środkami odkażającymi, a ta znów wielką oponą wozową, nie przepuszczającą wody i nie namazioną.

β) od listopada do końca lutego nie wymaga się opakowania w worach. Jednak przesyłka musi być także zupełnie okryta osłoną z płótna chmielowego, a ta znów wielką oponą wozową, nie przepuszczającą wody i nie namazioną. Osłonę spodnią zwilżać należy w razie potrzeby wymienionymi pod α) środkami odkażającymi w taki sposób, by woń zgniła nie dawała się czuć;

γ) Przesyłki, których zgniłej woni nie można usunąć środkami odkażającymi, musi się zapakować w mocne, szczelne i dobrze zamknięte beczki lub kubły w ten sposób, aby zawartość naczynia nie zdradzała się wonią;

b) Przedmioty liczb 3., 7. i 9. nie potrzebują osobnego opakowania, muszą być jednak zupełnie zakryte gęstymi oponami wozowymi, o ile nie są opakowane; śmieci domowe (liczba 9.), przewożone w wozach, umyślnie na ten cel urządzonych i zapobiegających rozpylaniu się zawartości, nie potrzebują opon.

c) Żołądki cielęce (liczba 4.) należy pakować w sposób, wskazany ustępem (1) d).

d) Przedmioty liczby 5. muszą być w zupełności przykryte dwoma na sobie leżącymi, dużymi osłonami wozowymi, które nie przepuszczają wody i nie są namazione. Dolną osłonę należy nasycić odpowiednimi środkami odkażającymi (kwasem karbolowym, formaldehydem, lisołem lub tp.) w ten sposób, aby zapach gnilny nie dawał się czuć. Pomiędzy oboma osłonami musi znajdować się warstwa suchego wapna gaszonego, torfu lub używanej dębownicy garbarskiej.

e) Przedmioty liczby 6. muszą być zapakowane według ustępu (1) a).

f) Przedmioty liczby 8. należy pakować w mocne, szczelne i bezpiecznie zamknięte

naczynia. Suche łajna gołębie mogą być zapakowane także w mocne i gęste worki.

g) Przedmioty liczby 10. mogą być przewożone tylko w umyślnie urządzonych wozach [porównaj B, ustęp (9.)].

B. Inne przepisy.

(1) Kolej może ograniczyć przewóz do pewnych pociągów, a nadto wydać osobne przepisy co do czasu i terminu ładowania i wyładowania, tudzież dostawiania i odstawiania.

(2) Przedmiotów w liczb 7., 8. (z wyjątkiem kału psiego i łajen gołębic), 9. i 10. nie przyjmuje się jako przesyłek na sztuki.

(3) Naczyń z kałem psim nie wolno toczyć; należy je przewozić ustawione prosto.

(4) Przy przesyłkach całowozowych może kolej żądać od wysyłających lub odbiorców oczyszczenia miejsc ładunkowych. Przy ładowaniu i wyładowaniu śmieci domowych należy zaprowadzić urządzenia, zapobiegające ile możności ich rozpylaniu. Kolej może żądać zaprowadzenia urządzeń tych od wysyłających i od odbiorców.

(5) Kolej musi poddać wozy, którymi przewożono ładunki przedmiotów liczb 1., 2., 3. i 7. w stanie luźnym albo ładunki przedmiotów liczby 8., po każdorazowym ich użyciu postępowaniu oczyszczającemu (odkażającemu), które jest przepisane dla usunięcia zarazków przy przewozie zwierząt na kolejach. Przez odkażenie musi się w zupełności usunąć zarazki, trzymające się ewentualnie wozów. Wyjątek stanowią tylko takie wozy, których stosownie do ich przeznaczenia używa się wyłącznie do przewozu przedmiotów tego rodzaju. Koszta odkażenia winien zwrócić wysyłający lub odbiorca.

(6) Jeżeli w czasie przewozu da się wyczuć przykra woń, wówczas może kolej zastosować do przedmiotów odnośnych w każdym czasie na koszt wysyłającego lub odbiorcy odpowiednie środki dla usunięcia tej woni.

(7) Przedmioty liczb 3. i 4. wolno przewozić w wozach krytych. Ich ładowanie razem z środkami spożywczymi i użytkowymi jest zakazane. Do przewozu śmieci domowych należy używać wozów, umyślnie urządzonych i zapobiegających rozpylaniu się zawartości, albo szczelnych wozów otwartych, zaopatrzonych w dobrze zamykające się opony. Przedmioty liczb 1., 2., 5., 6., 7. i 8. mają być przewożone we wozach otwartych.

(8) Późne naczynia i powracające opony wozowe muszą być dokładnie oczyszczone i poddane działaniu odpowiednich środków odkażających tak, aby nie wydzielaly woni gnilnej. W liście przewozowym należy zaznaczyć ich poprzednie użycie. Musi się je przewozić we wozach otwartych.

(9) Przedmioty liczby 10. muszą być przewożone w wozach żelaznych, hermetycznych i nie przepuszczających wody. Wozy te muszą być zaopatrzone wentylami, zapobiegającymi rozerwaniu ścian wozu przy zanadto wielkiem ciśnieniu wywiązujących się gazów. Wozy należy odkażać według przepisów ustępu (5), i to zaraz po wyładowaniu, jeżeli ładunek ich pochodził od zwierząt, dotkniętych księgosuszem, węglikiem, wścieklizną, nosaiczną albo pryszczycą, zresztą zaś co cztery tygodnie.

Szczególne przepisy co do przewożenia przedmiotów, dopuszczonych warunkowo do przewozu, na kolejach elektrycznych z nadziemnem doprowadzaniem prądu, przy których niema osobnych urządzeń, zapobiegających szkodzie wskutek złamania się przewodu nadziemnego.

(1) Jeżeli płyny palne, wymienione pod III, przewozi się w wozach kotłowych (basenowych), wówczas należy umieścić nad wozem silną osłonę z drzewa lub innego materiału izolacyjnego dla zapobieżenia, aby opadły drut przewodowy nie przeniósł prądu na metalowe części wozu.

(2) Przy przewozie gazu świetlnego, gazu tłustego i mieszanego, tudzież gazu wodnego (I d 3.), gazów skroplonych, wymienionych pod I d 5., chlorku metylu i chlorku etylu (I d 6.), dwuetylku cynku (II 4.), płynów palnych (III liczby 1. do 8.), oleju terpentynowego, tudzież alkoholu i wysokoku

winnego bezwodnego (III liczba 9.) należy nad otwartym wozem umieścić silne osłony z drzewa lub innego materiału izolacyjnego dla zapobieżenia, aby opadły drut przewodowy nie spowodował zapalenia. Osłony nie powinny przeszkadzać swobodnemu dostępowi powietrza.

(3) Płyny palne (III) nie mogą być przewożone w wozach lub przedziałach wozów, w których mieszczą się przyrządy elektryczne, służące do ruchu, jako to znajdujące się w prądzie elektromotory lub generatory, przetworniki, płyty piorunochronne, skrzynki opornikowe, bezpieczniki, hamulce elektromagnetyczne i ogrzewacze. Dopuszczalne są żarówki zamknięte w szczególności silnych dzwonach ochronnych ze szkła, których wyłączniki i bezpieczniki znajdują się poza wozami albo przedziałami wozów; dozwolone są dalej izolowane przewody drutowe, które są odpowiednio chronione przed uszkodzeniami mechanicznymi.

(4) Przedmioty wybuchowe, wymienione pod I a, grupa 1. i 2., tudzież pod I b, grupa 2., nie mogą być przewożone we wozach, które zawierają przewody lub aparaty elektryczne, znajdujące się w prądzie albo pod napięciem, a więc także we wozach oświetlonych elektrycznie.

Postanowienie końcowe.

Aż do chwili, o której Rządy austriacki i węgierski zawiadomią dodatkowo Rząd niemiecki, będą dopuszczone obok naczyń, sporządzonych i badanych według postanowień rozdziału I d, B i C, także naczynia, odpowiadające przepisom Nrów XLIV, XLIV b i XLV załączki 1 do umowy międzynarodowej o kolejowym ruchu towarowym.